

บทบาทของเพนตากอนในภาพยนตร์ฮอลลีวูดกับนโยบายต่อต้านการก่อการร้ายภายใต้สมัย
ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The Pentagon's Role in Hollywood and the War on Terror during President George W.
Bush Era

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in International Relations
Department of International Relations
FACULTY OF POLITICAL SCIENCE
Chulalongkorn University
Academic Year 2020
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อสารนิพนธ์

บทบาทของเพนตากอนในภาพยนตร์ฮอลลีวูดกับนโยบาย
ต่อต้านการก่อการร้ายภายใต้สมัยประธานาธิบดีจอร์จ
ดับเบิลยู บุช

โดย

น.ส.นุศานา เดชทรัพย์

สาขาวิชา

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยา เจริญยิ่ง

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.กรพินธุ์ พัวพันสวัสดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยา เจริญยิ่ง)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ภาณุภัทร จิตเที่ยง)

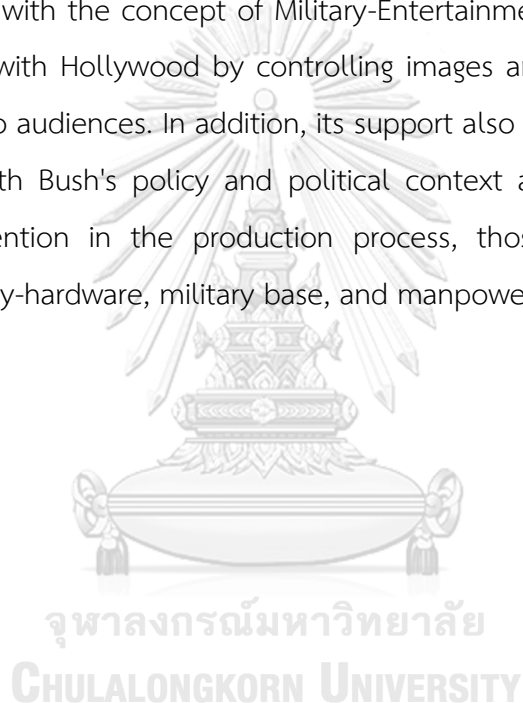
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

6280067424 : MAJOR INTERNATIONAL RELATIONS

KEYWORD: War on Terror 9/11 Military-Entertainment Complex

Nudapa Dejsap : The Pentagon's Role in Hollywood and the War on Terror during President George W. Bush Era. Advisor: Asst. Prof. Kalaya Chareonying, Ph.D.

This Individual Study examines how and why the Pentagon works with the Hollywood after 9/11 during President George W. Bush era and his War on Terror policy. Analyzing with the concept of Military-Entertainment Complex, I argue that Pentagon works with Hollywood by controlling images and plots for broadcasting positive images to audiences. In addition, its support also aims to have the content be consistent with Bush's policy and political context after 9/11. Accepting the Pentagon intervention in the production process, those film productions can access the military-hardware, military base, and manpower.

Field of Study: International Relations

Student's Signature

Academic Year: 2020

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้คงไม่อาจสำเร็จได้หากไม่ได้รับคำแนะนำ คำปรึกษา และกำลังใจจากบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องระหว่างกระบวนการเขียนสารนิพนธ์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอใช้โอกาสนี้ในการกล่าวคำขอบคุณต่อบุคคลข้างต้นดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผศ.ดร. กัลยา เจริญยิ่ง อาจารย์ที่ปรึกษาที่ชี้แนะแนวทางในการเขียน และการร่อนเนื้อหาให้เป็นเนื้อเดียวกันไม่หลงประเด็นจากหัวข้อและคำถามวิจัยที่ได้ตั้งไว้ ตลอดจนตรวจทานแก้ไขเพื่อให้เนื้องานออกมามีดีขึ้น ขอขอบคุณ อาจารย์ดร.กรพินธุ์ พัวพันธ์สวัสดิ์ และอาจารย์ ดร.ภาณุภัทร จิตเที่ยง ประธานและกรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะสำหรับการปรับแก้ไขงานเขียนเพื่อให้งานมีความครอบคลุมในรายละเอียดมากขึ้น ทั้งยังเป็นคำแนะนำที่มีส่วนให้ผู้วิจัยมองเห็นภาพงานเขียนของตนเองได้กว้างและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ งานเขียนชิ้นนี้คงไม่สามารถเดินทางมาถึง ณ ขณะนี้ผู้วิจัยกำลังเขียนคำกล่าวขอบคุณนี้ได้หากไม่ได้กำลังใจและการผลักดันจากพี่ ๆ และน้องในกลุ่ม ในอาจารย์ที่ปรึกษาเดียวกันในช่วงระหว่างการเขียนสารนิพนธ์ เพราะทุกคนมีส่วนสำคัญในการพาให้ผู้วิจัยเขียนสารนิพนธ์เป็นผลสำเร็จโดยไม่ยอมแพ้ไปเสียก่อน รวมไปถึงเพื่อนร่วมรุ่นที่มีคำแนะนำ คำปรึกษา และกำลังใจดี ๆ ให้แก่กันตลอดระยะเวลาการเรียนในช่วงที่ผ่านมา นับว่าเป็นช่วงเวลาที่มีความหมายสำหรับผู้วิจัยเป็นอย่างมากที่นอกจากจะได้รับความรู้ในการนำมาปรับใช้แล้ว ยังได้มิตรภาพที่ดีจากเพื่อน ๆ เช่นเดียวกัน

ทั้งนี้ หากมีข้อผิดพลาดประการใดเกิดขึ้นในสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

นุตาภา เดชทรัพย์

สารบัญ

	หน้า
.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิด / กรอบทฤษฎี.....	6
บทบทวนวรรณกรรม.....	7
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	9
ขอบเขตการศึกษา.....	9
ระเบียบการวิจัย.....	11
โครงสร้างในการนำเสนอ.....	11
บทที่ 2.....	13
บทบาทของเพนตากอนในภาพยนตร์ฮอลลีวูด และการทำงานร่วมกันระหว่างสองหน่วยงาน.....	13
Transformers (2007).....	16
บทที่ 3.....	22
บริบททางการเมืองกับแนวภาพยนตร์ในช่วงสมัยประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช.....	22

Iron Man (2008)	23
The Hurt Locker (2008)	25
World Trade Center (2006)	28
25 th Hour (2002).....	29
บทที่ 4	31
บทสรุป.....	31
บรรณานุกรม.....	35
ประวัติผู้เขียน.....	40

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

“สงครามเปรียบดั่งนรกบนดิน แต่สำหรับฮอลลีวูดแล้วนั้น สงครามคือสิ่งที่พระเจ้าประทานมาให้ในการหยิบยืมมาทำเป็นเรื่องราวที่แสดงให้เห็นถึงความกล้าหาญของสหรัฐฯ จากการเข้าไปจัดการกับความขัดแย้งเพื่อนำความสงบกลับคืนมาส่งผลให้ผู้ที่ได้รับชมต่างก็ซาบซึ้งและชื่นชมถึงความเก่งกล้า”¹

ข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณสมบัติพิเศษของภาพยนตร์ที่สามารถเข้าไปเกาะกินใจผู้ชมและทำให้รู้สึกไปกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นประหนึ่งเป็นหนึ่งในตัวละครที่อยู่ในเหตุการณ์นั้นด้วย โดยเฉพาะเรื่องราวที่มีเนื้อหาอิงจากเหตุการณ์จริงที่เคยเกิดขึ้นอย่างสงครามกลางเมือง การส่งทหารเข้าไปปฏิบัติการไล่ล่าผู้ก่อการร้าย หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการก่อวินาศกรรมในสถานที่สำคัญของประเทศ เป็นต้น ซึ่งเมื่อผสมผสานไปกับการเล่าเรื่องในภาพยนตร์สิ่งเหล่านี้จะกลายเป็นภาพจำติดตาของผู้ชมถึงความเข้มแข็งและกล้าหาญของกองทัพสหรัฐฯ นอกจากนี้หากลองพิจารณาข้อความข้างต้นให้ดีแล้วจะพบรูปแบบความสัมพันธ์ที่ซ่อนอยู่ทั้งหมดสามตัวแสดงด้วยกัน นั่นก็คือ เพนตากอน ฮอลลีวูด และบริษัทผลิตอาวุธ ก่อเกิดเป็นโครงข่ายที่เรียกว่า “กลุ่มอุตสาหกรรมบันเทิงทางทหาร” (Military-Entertainment Complex)² ที่ทุกฝ่ายต่างมีผลประโยชน์จากการสนับสนุนซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ของทั้งสามตัวแสดงนี้ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างกองทัพและฮอลลีวูดไม่ได้เพิ่งเกิดขึ้นหลังจากมีเหตุการณ์สะเทือนโลกอย่าง 9/11 ในช่วงสมัยประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช แต่เป็นวิธีการที่เกิดขึ้นมาอย่างยาวนานนับตั้งแต่ช่วงต้นศตวรรษที่ 20³ ซึ่งเมื่อมองย้อนกลับไปในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 จะเห็นว่าการก้าวขึ้นมาในฐานะจักรวรรดิของสหรัฐฯ นั้นมีความเชื่อมโยงกับการทำสงครามมาโดยตลอด และนับตั้งแต่

¹ "War is hell, but for Hollywood it has been a Godsend, providing the perfect dramatic setting against which courageous heroes win the hearts and minds of the movie going public." in Empire, "Hollywood and the War Machine," Aljazeera, 2012, accessed May 26, 2021, <https://www.aljazeera.com/program/empire/2012/8/9/hollywood-and-the-war-machine>.

² Tanner Mirrlees, "The Military Industrial Entertainment Complex," in *The Palgrave Encyclopedia of Imperialism and Anti-Imperialism* ed. Immanuel Ness and Zak Cope (London: Palgrave Macmillan, 2020), 3.

³ Sebastian Kaempf, "'A Relationship of Mutual Exploitation': The Evolving Ties Between the Pentagon, Hollywood, and the Commercial Gaming Sector," *Social Identities* 25, no. 4 (2019): 544, <https://doi.org/10.1080/13504630.2018.1514151>.

ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 เป็นต้นมา กองทัพสหรัฐฯ ได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนอุตสาหกรรมบันเทิง มาโดยตลอด เพื่อที่จะใช้สื่อภาพยนตร์เป็นทางผ่านในการเข้าไปกำหนดและแผ่อิทธิพลทางความคิดให้สาธารณชนเห็นชอบต่อการทำสงครามของสหรัฐฯ⁴ อาจจะกล่าวได้ว่า การเข้ามาสนับสนุนภาพยนตร์ของเพนตากอนนั้นเป็นไปเพื่อให้ประชาชนไม่คัดค้านในการเข้าร่วมสงครามของสหรัฐฯ ซึ่งการเข้ามาของเพนตากอนนั้นนอกจากเพื่อให้ภาพยนตร์มีเนื้อหาและรายละเอียดต่าง ๆ สมจริงมากยิ่งขึ้นแล้ว ในอีกด้านคือมีปัจจัยทางการเมืองแอบซ่อนอยู่ไว้อย่างแนบเนียนผ่านการเล่าเรื่องราวของตัวละคร และบริบทที่เกิดขึ้นในเรื่อง โดยเนื้อหามักจะมีความเกี่ยวข้องกับสถานการณ์โลกในช่วงเวลาสำคัญต่าง ๆ อย่างในช่วงสงครามเย็นเนื้อหาส่วนใหญ่จะมีความเกี่ยวข้องกับความรักชาติ การต่อสู้กับฝ่ายคอมมิวนิสต์⁵ เนื่องจากสหรัฐฯ ไม่ต้องการให้แนวคิดคอมมิวนิสต์ถูกแพร่กระจายออกไปมากกว่านี้ และจากงานของ Emrah Aydemir ได้บ่งชี้ให้เห็นว่า สหรัฐฯ ได้นำภาพยนตร์มาเป็นหนึ่งในเครื่องมือในการต่อกรกับโซเวียตทำให้ภาพยนตร์ในช่วงเวลาดังกล่าวภาพยนตร์มีเนื้อหาที่ต่อต้านคอมมิวนิสต์ และมีสหรัฐฯ เป็นผู้ปกป้องประชาชนจากภัยคุกคามดังกล่าว ความเสียหายที่เกิดขึ้นจึงอยู่ที่ประเทศฝ่ายตรงข้ามสหรัฐฯ⁶ ที่ถูกทำให้เป็นตัวร้ายผ่านภาพยนตร์ (demonize) สำหรับตัวอย่างภาพยนตร์ที่เพนตากอนสนับสนุนในช่วงสงครามเย็น ได้แก่ *The Green Berets* (1968) ซึ่งมีเนื้อหาสนับสนุนสหรัฐฯ ในสงครามเวียดนามอย่างเต็มที่ และฉายภาพให้เห็นว่าภัยคอมมิวนิสต์คือภัยคุกคามสำคัญของสหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม เมื่อสงครามเย็นสิ้นสุดลง พร้อมกับที่สหภาพโซเวียตได้ล่มสลายไป⁷ ทำให้โลกบรรเทาความตึงเครียดจากความขัดแย้งและการสะสมอาวุธนิวเคลียร์ระหว่างมหาอำนาจไปได้ระยะหนึ่ง กระทั่งเกิดเหตุสะเทือนขวัญขึ้นในวันที่ 11 กันยายน 2001 ทำให้เนื้อหาภาพยนตร์เริ่มมีการปรับเปลี่ยนอีกครั้งเพื่อให้สอดคล้องกับการวางนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลสำหรับดำเนินยุทธศาสตร์ต่อภัยก่อการร้ายที่เกิดขึ้น⁸ โดยภาพยนตร์ที่ผู้วิจัยจะยกมาเป็นตัวอย่างสำหรับขยายภาพบทบาทของเพนตากอนในภาพยนตร์ช่วงหลังเหตุการณ์ 9/11 คือ *Transformers* (2007) นอกจากนี้

⁴ Mirrlees, "The Military Industrial Entertainment Complex," 1.

⁵ Georg Löfflmann, "Hollywood, the Pentagon, and the Cinematic Production of National Security," *Critical Studies on Security* 1, no. 3 (2013): 282, <https://doi.org/10.1080/21624887.2013.820015>.

⁶ Emrah Aydemir, "Use of Hollywood as a Soft Power Tool in Foreign Policy Strategy of the United States of America," *International Journal of Humanities and Social Science Invention* 6, no. 11 (2017): 80-81.

⁷ "The Berlin Wall Falls and USSR Dissolves," Office of the Historian, Department of State, accessed August 24, 2021, <https://history.state.gov/departmenthistory/short-history/berlinwall>.

⁸ Melvyn Leffler, "9/11 in Retrospect: George W. Bush's Grand Strategy, Reconsidered," *Council on Foreign Relations* 90, no. 5 (2011): 34, <https://www.jstor.org/stable/23041774>.

ผู้วิจัยจะนำภาพยนตร์ 4 เรื่องมาประกอบการวิเคราะห์ให้เห็นถึงภาพสะท้อนของบริบททางการเมืองที่แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องส่งกองกำลังเข้าไปในอัฟกานิสถาน และอิรัก ได้แก่ Iron Man (2008) และ The Hurt Locker (2008) รวมถึงผลพวงที่เกิดขึ้นต่อชาวเมืองนิวยอร์กจากเหตุการณ์ 9/11 ผ่านการดำเนินเรื่องของตัวละครในขณะและภายหลังเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว นั่นก็คือ World Trade Center (2006) และ 25th Hour (2002)

อย่างไรก็ตาม นอกจากอุตสาหกรรมภาพยนตร์แล้ววงการสื่อเป็นอีกหนึ่งอุตสาหกรรมที่มีหน่วยงานของรัฐอย่างเพนตากอนเข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อควบคุมและจำกัดการนำเสนอข่าวเพื่อไม่ให้กระทบต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ⁹ โดย Debbie Lisle ระบุว่าเหตุการณ์ที่ทำให้เห็นได้ชัดว่าเพนตากอนจำเป็นต้องเข้ามาจัดการคือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงสงครามเย็น นั่นก็คือ สงครามเวียดนาม¹⁰ โดยในช่วงสงครามเวียดนามสหรัฐฯ ได้ส่งกองกำลังเข้าไปเพื่อสนับสนุนฝ่ายเวียดนามใต้ที่กำลังสู้รบกับฝ่ายเวียดนามเหนือที่เป็นคอมมิวนิสต์¹¹ โดยระหว่างการต่อสู้ผู้สื่อข่าวได้ลงพื้นที่สมรภูมิรบเพื่อเก็บภาพและนำข้อมูลมานำเสนอต่อประชาชนทำให้คนอเมริกันได้เห็นถึงภาพอันโหดร้ายที่เกิดขึ้นในสงครามจนเกิดกระแสต่อต้าน¹² ทั้งจากพลเรือนและวุฒิสมาชิกในสภาที่นำโดย Wayne Morse และ Ernest Gruening¹³ ทำให้รัฐบาลสหรัฐฯ ณ ช่วงเวลานั้น ต้องกลับมาทบทวนการทำหน้าที่ของสื่อถึงการนำเสนอข่าวเพื่อไม่ให้เกิดกระแสต่อต้านในลักษณะนี้ขึ้นอีก ส่งผลให้ต่อมาจึงเกิดเป็นแนวปฏิบัติที่รัฐใช้กับสื่อคือ (1) จำกัดการเข้าถึงพื้นที่ความขัดแย้งของสื่อ ว่าเข้าได้มากที่สุดแค่ไหน หรือสื่อไหนที่เข้าได้ เข้าไม่ได้ และ (2) ควบคุมการรายงานนำเสนอเรื่องราวของสื่อต่อสาธารณชน¹⁴ ภายหลังจากที่รัฐบาลมีบทเรียนในการนำเสนอภาพความโหดร้ายของสื่อในช่วงสงครามเวียดนาม รัฐบาลสหรัฐฯ จึงต้องปรับรูปแบบในการเข้าถึงพื้นที่ของสื่อใหม่ ทำให้ในช่วงที่เกิดสงครามอ่าว (1990-1991) ได้มี

⁹ Debbie Lisle, "How Do We Find Out What's Going On in the World? ," in *Global Politics: A New Introduction*, ed. Jenny Edkins and Maja Zehfuss (Oxon: Routledge, 2014), 158.

¹⁰ Ibid., 158-159.

¹¹ George C. Herring, "The Cold War and Vietnam " *OHA Magazine of History* 18, no. 5 (2004): 57, https://www.jstor.org/stable/pdf/25163717.pdf?ab_segments=0%2F5SYC-5770%2Ftest&refreqid=fastly-default%3A9d223ac5a8620b8517604a6bf92e90ce

¹² Lisle, "How Do We Find Out What's Going On in the World? ," 158.

¹³ Allen Guttman, "Protest against the War in Vietnam," *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* 382, no. 57 (1969), <https://www.jstor.org/stable/pdf/1037114.pdf?refreqid=excelsior%3A0f691af6292785e87818d0a91060a0b8>.

¹⁴ Lisle, "How Do We Find Out What's Going On in the World? ," 159.

การจัดตั้งองค์กรที่มีหน้าที่ดูแลควบคุมสื่อขึ้นมาโดยเฉพาะคือ the Department of Defense News Media Pool (DoDNMP) ซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับสื่อโดยเฉพาะถึงการเข้าพื้นที่สงครามรวมถึงรูปแบบการเสนอข่าว คือต้องมีเจ้าหน้าที่ทางทหารประกบ ด้านหนึ่งอาจจะมองได้ว่าเป็นในเรื่องของความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่สื่อที่จะไม่โดนโจมตีในพื้นที่ขัดแย้งเพราะมีเจ้าหน้าที่ทหารนำทางและคุ้มกัน แต่ประการสำคัญที่รัฐออกมาตรการเช่นนั้นคือ รัฐต้องการควบคุมการนำเสนอโดยจะมีการชี้แจงและให้ข้อมูลถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยย่อ รวมถึงต้องการจำกัดการเคลื่อนไหวของสื่อไม่สามารถเข้าออกหรือเดินทางได้อย่างอิสระ ซึ่งสำหรับสื่อเองมองว่าเป็นการจำกัดสิทธิ และเสรีภาพในการรายงานข้อมูลต่อประชาชน¹⁵

จากเหตุการณ์ดังกล่าวจะเห็นว่าเพนตากอนมีบทบาทสำคัญในการเข้ามาควบคุมการนำเสนอของสื่อให้เป็นไปในทางที่รัฐต้องการโดยนัยยะสำคัญของการเข้ามาแทรกแซงคือ ไม่ต้องการให้สื่อเผยแพร่ภาพที่ประชาชนไม่ควรเห็นจนทำให้เกิดการต่อต้านจนส่งผลกระทบต่อ การดำเนินนโยบายและการปฏิบัติการในสงครามที่สหรัฐฯ เข้าไปมีส่วนร่วม¹⁶ และเมื่อย้อนมองดูอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบว่ารูปแบบการทำงานของเพนตากอนต่อผู้ผลิตภาพยนตร์มีความคล้ายคลึงกันคือมีการจัดตั้งหน่วยงานไว้สำหรับดูแลกิจการที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์โดยเฉพาะ นั่นก็คือ “Motion Picture Liaison Office” โดยถือกำเนิดขึ้นมาตั้งแต่ปี 1942¹⁷ มีเจ้าหน้าที่ดูแลด้านสื่อบันเทิงโดยเฉพาะสำหรับพิจารณาว่าเรื่องใดผ่านเกณฑ์ที่จะให้การสนับสนุนได้ ซึ่งในส่วนนี้จะแตกต่างจากวงการสื่อในแง่ที่ว่าเพนตากอนจะเข้าไปควบคุมเนื้อหาภาพยนตร์เฉพาะเรื่องและผู้สร้างยินยอมปรับเนื้อหาตามที่เพนตากอนต้องการเท่านั้น¹⁸ สำหรับเรื่องที่ไม่ผ่านการพิจารณาก็สามารถเขียนเนื้อหาตีแผ่เรื่องราวที่เป็นด้านมืดในปฏิบัติการของเพนตากอนได้อย่างเต็มที่โดยที่ยังได้รับเสียงชื่นชมจากคนดูและประสบความสำเร็จด้านรายได้เช่นเดียวกัน¹⁹

¹⁵ Ibid., 160.

¹⁶ Ibid., 159.

¹⁷ Kaempf, "A Relationship of Mutual Exploitation: The Evolving Ties Between the Pentagon, Hollywood, and the Commercial Gaming Sector," 545.

¹⁸ "To Tap into the Military's Arsenal, Hollywood Needs the Pentagon's Blessing," USO, 2015, accessed May 28, 2021, <https://www.uso.org/stories/105-to-tap-into-the-military-s-arsenal-hollywood-needs-the-pentagon-s-blessing>.

¹⁹ Ian Scott, *American Politics in Hollywood Film*, Hollywood and America in the New Foreign Policy Era, (Edinburgh: Edinburgh University Press, 2011), 197. <http://www.jstor.com/stable/10.3366/j.ctt1g0b3nb.11>.

อย่างที่ได้อธิบายไปข้างต้นว่า เนื้อหาภาพยนตร์ที่เพนตากอนเข้าไปสนับสนุนนั้นมีความสอดคล้องกับบริบททางการเมืองที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา อย่างในช่วงสงครามเย็นการเข้าไปสนับสนุนของเพนตากอนในช่วงเวลาดังกล่าวนั้นเป็นไปเพื่อต่อต้านแนวคิดคอมมิวนิสต์²⁰ โดยต้องการให้ผู้ชมคล้อยตามภาพยนตร์ที่ได้เสนอออกไปให้กลัวภัยคอมมิวนิสต์ ซึ่งเป็นการใช้จิตวิทยาเล่าเรื่องผ่านภาพยนตร์ให้คนเกิดความกลัวคอมมิวนิสต์ เช่นเดียวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมของเพนตากอนในภาพยนตร์ช่วงหลังเหตุการณ์ 9/11 ก็เป็นในลักษณะเดียวกับช่วงสงครามเย็น คือเป็นการใช้จิตวิทยาผ่านภาพยนตร์ให้คนตระหนักถึงภัยก่อการร้ายและไม่ต่อต้านปฏิบัติการของเพนตากอนทั้งในอัฟกานิสถาน และอิรัก เหมือนอย่างที่เคยเกิดขึ้นในสงครามเวียดนามที่คนเห็นความรุนแรงผ่านสื่อจนเกิดกระแสต่อต้านการทำสงคราม²¹ ดังนั้น การที่จะทำให้ประชาชนเห็นชอบกับปฏิบัติการที่เพนตากอนจะดำเนินการ คงไม่มีอะไรที่จะเผยแพร่แนวคิดได้อย่างรวดเร็วไปกว่าการสื่อสารผ่านภาพยนตร์ ภาพยนตร์จึงเป็นเครื่องมือที่มีพลังของเพนตากอนในการสื่อภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพการใช้ความรุนแรงของเหล่าผู้ก่อการร้าย และความกล้าหาญของทหารในทุกภารกิจและทุกรูปแบบศัตรู

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตภาพยนตร์ฮอลลีวูดของเพนตากอนมักจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางการเมืองและผลประโยชน์ของหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้น งานวิจัยชิ้นนี้จึงให้ความสำคัญกับการศึกษาบทบาทของเพนตากอนในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ฮอลลีวูดในช่วงหลังเหตุการณ์ 9/11 รวมถึงแนวคิดที่เพนตากอนต้องการสะท้อนออกมาให้คนชาติตนและชาติอื่น ๆ ได้รับรู้

คำถามวิจัย

“ในยุคหลังเหตุการณ์ 9/11 เพนตากอนดำเนินงานกับฮอลลีวูดอย่างไร และทำไมเพนตากอนถึงให้การสนับสนุนภาพยนตร์ฮอลลีวูด”

สมมติฐานการวิจัย

หลังเกิดเหตุวินาศกรรมในปี 2001 เพนตากอนดำเนินงานกับฮอลลีวูดโดยการเข้าไปกำกับบทและเรื่องราวในภาพยนตร์ผ่านการให้การสนับสนุนผู้ผลิตภาพยนตร์ที่ยินยอมปรับบทตามที่เพนตากอนต้องการเพื่อควบคุมภาพลักษณ์ (Controlling Images) ของกองทัพให้ออกมาในเชิงบวก รวมถึงให้

²⁰ Löffmann, "Hollywood, the Pentagon, and the Cinematic Production of National Security," 282.

²¹ Lisle, "How Do We Find Out What's Going On in the World? ," 158.

เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับนโยบายและบริบททางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงหลังเหตุการณ์ 9/11 สู่อุตสาหกรรมผู้ชมทั่วโลกให้เกิดเป็นภาพจำที่ดีของหน่วยงานและของเจ้าหน้าที่กองทัพ เพื่อที่จะได้สนับสนุนปฏิบัติการของกองทัพในภารกิจต่าง ๆ นอกจากนี้ การเข้าไปกำกับเนื้อหายังเป็นไปเพื่อแสดงแสนยานุภาพของกองทัพและความเป็นผู้นำในการจัดการภัยคุกคามต่าง ๆ และด้วยความที่การสื่อความคิดผ่านภาพยนตร์เป็นเหมือนการส่งข้อมูลในเชิงจิตวิทยาที่ทำให้ผู้รับสารรู้สึกคล้อยตามในสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการนำเสนอ ภาพยนตร์จึงเป็นเหมือนการตอกย้ำให้ผู้ชมรู้สึกว่สิ่งที่สหรัฐฯ กำลังดำเนินการในด้านต่าง ๆ นั้นถูกต้องและชอบธรรม²²

กรอบแนวคิด / กรอบทฤษฎี

นโยบายต่อต้านการก่อการร้าย (War on Terror) ถือกำเนิดขึ้นหลังเกิดเหตุ 9/11 ในสมัยประธานาธิบดีบุช โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดการกับกลุ่มผู้เข้ามาก่อเหตุวินาศกรรมในสถานที่สำคัญของสหรัฐฯ โดยหลังเกิดเหตุกลุ่มอัลเคด้าได้ออกมากล่าวอ้างว่าตนอยู่เบื้องหลังเหตุการณ์ครั้งนี้ และสถานที่ซ่อนตัวรวมถึงฐานในการบัญชาการก็คืออัฟกานิสถาน²³ จึงทำให้อัฟกานิสถานเป็นจุดหมายที่สหรัฐฯ จะส่งกองกำลังไปไล่ล่าผู้บงการ อย่างไรก็ตาม การที่สหรัฐฯ จะออกไปทำสงครามนอกประเทศนั้นมีความสำคัญมากที่จะต้องได้รับการเห็นชอบและไม่ถูกคัดค้านจากพลเรือนของตน ดังนั้นการเผยแพร่ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในมุมมองจึงเป็นสิ่งจำเป็น²⁴ และคงจะไม่มีเครื่องมืออะไรที่จะสามารถโฆษณาชวนเชื่อแนวคิดดังกล่าวได้อย่างรวดเร็วเท่ากับภาพยนตร์อุตสาหกรรมบันเทิงทางทหาร (Military-Entertainment Complex) จึงกลับมาเห็นเด่นชัดอีกครั้งผ่านภาพยนตร์แนวสงคราม อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาให้ดีในภาพยนตร์จะพบว่านอกจากจะเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเพนตากอนและผู้ผลิตภาพยนตร์แล้ว บริษัทผลิตรายอื่นก็เป็นอีกหนึ่งตัวแสดงที่เข้ามา มีบทบาทสนับสนุนภาพยนตร์เช่นเดียวกัน โดยการร่วมมือระหว่างเพนตากอนและผู้ผลิตภาพยนตร์ฮอลลีวูด รวมถึงบริษัทผลิตรายอื่นเป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่ทั้งสามฝ่ายต่างหาประโยชน์จากกันและกันได้ ดังจะเห็นได้จากในภาพยนตร์ที่ผู้วิจัยจะยกมาเป็นตัวอย่างในบทถัดไป โดยการวิเคราะห์ในส่วนนี้นั้นผู้วิจัยจะนำเสนอกรอบแนวคิดเข้ามาขยายภาพ นั่นก็คือ (1) กลุ่มอุตสาหกรรมบันเทิงทหาร (Military-Entertainment Complex) สำหรับศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพนตากอนและภาพยนตร์ที่เพนตากอนได้เข้าไปสนับสนุนภาพยนตร์เพื่อจุดมุ่งหมายทางการเมือง โดยแนวคิดนี้จะทำให้เห็น

²² Aydemir, "Use of Hollywood as a Soft Power Tool in Foreign Policy Strategy of the United States of America," 82.

²³ Patrick Jackson, "September 11 attacks: What happened that day and after," BBC, 2021, accessed August 24, 2021, <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-57698668>.

²⁴ Mirrlees, "The Military Industrial Entertainment Complex," 2.

ภาพการทำงานร่วมกันระหว่างสองหน่วยงาน และได้เห็นว่าปฏิบัติการทางทหารสามารถนำมาหา รายได้ได้อย่างไร รวมถึงการทำให้ภาพการทำสงครามของสหรัฐฯ ออกมาในมุมมองต่อสายตา ประชาคมโลก²⁵ และ (2) กลุ่มอุตสาหกรรมทหาร (Military-Industrial Complex) สำหรับศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างเพนตากอนและบริษัทผลิตอาวุธ ที่ต่างฝ่ายต่างเกื้อหนุนกันเพื่อรักษาความมั่นคง ของชาติ แต่กระนั้นก็มีผลประโยชน์ทางการเมืองซ่อนอยู่²⁶ เป็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่สอดแทรกอยู่ ภายใต้อาภรณ์ซึ่งถูกถ่ายทอดออกมาผ่านการเล่าเรื่องของตัวละครโดยที่ผู้ชมบางคนอาจจะไม่ทัน คาดคิด

บทบทวนวรรณกรรม

สารนิพนธ์ฉบับนี้มุ่งเน้นศึกษาบทบาทของเพนตากอนในการให้ความสนับสนุนต่อ อุตสาหกรรมภาพยนตร์ฮอลลีวูดในสมัยประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช (George W. Bush) และ บริบททางการเมืองที่สะท้อนอยู่ในภาพยนตร์ ดังนั้น งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ด้วยกันคือ (1) การเข้าไปมีส่วนร่วมในภาพยนตร์ของเพนตากอน และ (2) เหตุการณ์สำคัญและ นโยบายที่เกิดขึ้นในช่วงต้นของการบริหารงานของประธานาธิบดีบุช โดยรายละเอียดสำคัญมีดังนี้

การเข้าไปมีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะเพนตากอนเท่านั้น โดยใน บทความของ Paul Moody ระบุว่ากระทรวงการต่างประเทศเป็นอีกหนึ่งหน่วยงานความมั่นคงที่สำคัญที่ได้เข้าไปสนับสนุนอุตสาหกรรมภาพยนตร์และเห็นช่องทางในการนำภาพยนตร์ฮอลลีวูดมาหา ประโยชน์ โดยกระทรวงการต่างประเทศได้เข้าไปสร้างความร่วมมือกับผู้ผลิตภาพยนตร์ตั้งแต่ช่วง สงครามโลกครั้งที่ 1 ผ่านการดำเนินงานของสถานทูตสหรัฐฯ ที่มองเห็นหนทางในการนำภาพยนตร์ เข้าสู่ตลาดโลก โดยผลประโยชน์ที่ได้กลับมามีทั้งในมิติการเมืองและเศรษฐกิจจึงทำให้ภาพยนตร์เข้า มาเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ของรัฐในการดำเนินนโยบายนับแต่นั้นเป็นต้นมา²⁷ โดยบทบาทของสถานทูต จะเป็นในลักษณะของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการผลิตและเผยแพร่ภาพยนตร์ในรัฐที่ตนเข้าไปดูแล ผลประโยชน์ของสหรัฐฯ²⁸ รวมถึงการใช้เครือข่ายสถานทูตที่ประจำอยู่ที่ต่าง ๆ กระจายอยู่ทั่วทุกมุม

²⁵ Mirrlees, "The Military Industrial Entertainment Complex," 8.

²⁶ Ibid., 3.

²⁷ Paul Moody, "Embassy Cinema: What Wikileaks Reveals about US State Support for Hollywood," *Media, Culture & Society* 39, no. 7 (2017): 1064, <https://doi.org/https://doi.org/10.1177/0163443716686673>.

²⁸ Ibid., 1072.

โลกในการเก็บข้อมูลสำคัญที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตภาพยนตร์²⁹ อาทิ การประเมินลักษณะ ภาพยนตร์ที่คนบริเวณนั้นชื่นชอบ³⁰ ในส่วนของเพนตากอนก็ได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของภาพยนตร์ ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มอุตสาหกรรมบันเทิงทางทหาร (Military-Entertainment Complex) เช่นเดียวกัน เพราะเป็นช่องทางสำคัญที่จะเอาชนะใจประชาชนสำหรับการเข้าสู่สมรภูมิต่างได้ กล่าวคือ ไม่ถูกต่อต้านทั้งจากคนภายในประเทศและจากประชาคมโลก อีกทั้งยังสามารถสร้างรายได้ ให้กับประเทศด้วย³¹ โดยวรรณกรรมของ Sebastian Kaempf ระบุว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเพนตากอนและฮอลลีวูดเกิดขึ้นมาเป็นเวลาหลายทศวรรษแล้ว และเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่ต่างฝ่ายต่าง ได้รับประโยชน์กันทั้งคู่³² โดย Georg Löfflmann ได้อธิบายว่าการที่ผู้สร้างภาพยนตร์เรื่องใดจะได้รับการสนับสนุนจากเพนตากอนหรือไม่นั้นทางเพนตากอนจะมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอยู่ว่าเรื่องใด เข้าข่ายที่รัฐจะเข้าไปให้ความร่วมมือ³³ และเมื่อเพนตากอนให้ความช่วยเหลือแล้วทีมผู้สร้างก็ต้อง ปฏิบัติตามระเบียบของเพนตากอนเช่นเดียวกัน เหล่านี้ล้วนแสดงให้เห็นว่า การทำงานร่วมกันระหว่าง ภาครัฐและฝ่ายผู้ผลิตภาพยนตร์ไม่ใช่เรื่องแปลกหรือเป็นสิ่งที่ต้องปกปิดทั้งยังเป็นที่ยินยอม พร้อมใจของทั้งสองฝ่ายภายใต้เงื่อนไขที่ถูกกำหนดขึ้นมา

สำหรับในสมัยของประธานาธิบดีบุชนั้นก่อนเกิดเหตุการณ์ 9/11 นโยบายต่างประเทศของ ประธานาธิบดีบุชจะให้ความสนใจไปที่จีนและรัสเซีย³⁴ แต่เมื่อเกิดเหตุ 9/11 ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่สร้างความตกตะลึงไปทั่วโลกเนื่องจากไม่มีใครคาดคิดว่าจะมีกลุ่มคนที่กล้าเข้ามาก่อเหตุใจกลางย่านสำคัญของสหรัฐฯ ส่งผลให้รัฐบาลประกาศสงครามต่อต้านการก่อการร้าย (War on Terror) ที่ไม่ได้มุ่งไปแต่ เฉพาะกลุ่มอัลเคด้า (al Qaeda) เท่านั้น แต่รวมถึงกลุ่มก่อการร้ายทั่วโลก³⁵ และโดยที่เหตุการณ์ 9/11 ได้สร้างความหวาดหวั่นต่อให้กับชาวอเมริกันเป็นอย่างมากทำให้รูปแบบนโยบายในการดำเนิน ความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ ต้องมีการปรับเปลี่ยนจากเดิมที่พยายามสกัดเงินไม่ให้ก้าวขึ้นมา เทียบความเป็นมหาอำนาจก็หันมาร่วมมือมากขึ้นเพื่อหาแนวร่วมและเสียงสนับสนุนในการจัดการกับ

²⁹ Paul Moody, "U.S. Embassy Support for Hollywood's Global Dominance: Cultural Imperialism Redux," *International Journal of Communication* 11 (2017): 2912.

³⁰ Moody, "Embassy Cinema: What Wikileaks Reveals about US State Support for Hollywood," 1065.

³¹ Mirrlees, "The Military Industrial Entertainment Complex," 7.

³² Kaempf, "'A Relationship of Mutual Exploitation': The Evolving Ties Between the Pentagon, Hollywood, and the Commercial Gaming Sector," 552.

³³ Löfflmann, "Hollywood, the Pentagon, and the Cinematic Production of National Security," 286.

³⁴ Leffler, "9/11 in Retrospect: George W. Bush's Grand Strategy, Reconsidered," 33.

³⁵ *Ibid.*, 34.

กลุ่มก่อการร้าย³⁶ และจากเหตุการณ์สะเทือนขวัญดังกล่าวทำให้รูปแบบภาพยนตร์ในช่วงเวลาดังกล่าวมีแนวเรื่องหลักที่เริ่มเน้นไปที่การก่อการร้ายมากขึ้น³⁷ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายต่อต้านการก่อการร้ายของประธานาธิบดีบุช

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นที่มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยชิ้นนี้พบว่า วรรณกรรมที่กล่าวถึงการทำงานร่วมกันระหว่างเพนตากอนและฮอลลีวูดส่วนใหญ่ไม่ได้นำแนวคิดกลุ่มอุตสาหกรรมบันเทิงทางทหาร (Military-Entertainment Complex) มาใช้วิเคราะห์กระบวนการที่เพนตากอนเข้าไปมีส่วนร่วมว่ามีความเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องต่อการทำงานของเพนตากอนและสถานการณ์โลกอย่างไรบ้าง นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะนำภาพยนตร์ที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากเพนตากอนมาศึกษาเพิ่มเติมและถกเถียงถึงสาเหตุที่เพนตากอนปฏิเสธ รวมถึงภาพยนตร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงผลพวงจากเหตุการณ์ 9/11 ต่อชาวเมืองนิวยอร์ก โดยกำหนดขอบเขตการศึกษาในช่วงประธานาธิบดีจอร์จดับเบิลยู บุช เนื่องจากเป็นช่วงที่ได้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายต่างประเทศหลังเกิดเหตุการณ์เขย่าขวัญอย่าง 9/11 ขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์หลักสำคัญสองประการด้วยกัน โดยประการแรกต้องการศึกษากระบวนการในการเข้าไปมีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ฮอลลีวูดของเพนตากอน และประการที่สองคือ ศึกษาเป้าประสงค์และประโยชน์ที่เพนตากอนได้รับจากการเข้าไปสนับสนุน

ขอบเขตการศึกษา

สารนิพนธ์ฉบับนี้มุ่งเน้นศึกษาบทบาทของเพนตากอนที่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการผลิตภาพยนตร์ในช่วงสมัยประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช (2001-2009) โดยสาเหตุที่ผู้เขียนเลือกช่วงเวลาดังกล่าวเนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ได้เกิดเหตุการณ์สำคัญอย่าง 9/11 หรือเหตุผู้ก่อการร้ายบังคับเครื่องบินพาณิชย์พุ่งชนตึก World Trade Center ในเมืองนิวยอร์ก และตึกเพนตากอน ที่ตั้งอยู่ใกล้กับกรุงวอชิงตัน ดีซี ซึ่งได้สร้างความหวาดหวั่นให้กับคนอเมริกันและผู้คนทั่วทั้งโลกที่ได้เห็นภาพเหตุการณ์ และทำให้ผู้นำสหรัฐฯ จำต้องปรับนโยบายต่างประเทศให้มุ่งเน้นจัดการภัยก่อการร้ายจึงเป็นที่น่าสนใจสำหรับทำการศึกษาแนวคิดที่ถูกซ่อนอยู่ในภาพยนตร์ผ่านการเข้าไปร่วมมือของหน่วยงานรัฐอย่างเพนตากอน รวมถึงกระบวนการในการเข้าไปร่วมมือกับฮอลลีวูด สำหรับงานเขียนชิ้นนี้ผู้วิจัยจะนำภาพยนตร์ห้าเรื่องมาประกอบการวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัยข้างต้น ได้แก่

³⁶ Michael Yahuda, *The International Politics of the Asia-Pacific* (Oxon: Routledge, 2019), 256.

³⁷ Douglas Kellner, *Cinema Wars: Hollywood Film and Politics in the Bush-Cheney Era* (West Sussex: Blackwell Publishing, 2010), 101.

Transformers (2007) Iron Man (2008) The Hurt Locker (2008) World Trade Center (2006) และ 25th Hour (2002) โดย Transformers (2007) Iron Man (2008) และ The Hurt Locker (2008) จะมีบางส่วนของเนื้อหาที่แสดงให้เห็นถึงการดำเนินนโยบายของประธานาธิบดีบุช หลังเหตุการณ์ 9/11 ในขณะที่ World Trade Center (2006) และ 25th Hour (2002) เป็นในเชิงวิพากษ์ต่อเหตุวินาศกรรมที่เกิดขึ้นที่สะท้อนออกมาผ่านความรู้สึกของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานและชาวเมือง สำหรับเรื่อง Transformers (2007) นั้น ผู้วิจัยเลือกมาสำหรับวิเคราะห์บทบาทของเพนตากอนในภาพยนตร์ว่ามีส่วนอย่างไรในการจัดทำภาพยนตร์และทำไมถึงให้การสนับสนุน นอกจากนี้ Transformers ยังเป็นภาพยนตร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดการทำสงครามต่อต้านการก่อการร้ายซึ่งเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในสมัยประธานาธิบดีบุช³⁸ เพียงแต่ผู้ก่อการร้ายในภาพยนตร์เรื่องนี้ไม่ใช่มนุษย์แต่คือหุ่นยนต์ เรื่องที่สองคือ Iron Man (2008) ที่มีการเล่าให้เห็นภาพการใช้ความรุนแรงของกลุ่มก่อการร้ายในอัฟกานิสถานต่อชาวบ้าน เมื่อคนดูซึมซับภาพดังกล่าวก็อาจส่งผลให้บางส่วนเกิดความรู้สึกว่าควรจะต้องมีใครเข้าไปจัดการ และไม่ต่อต้านต่อปฏิบัติการของสหรัฐฯ ในการจัดการกับกลุ่มก่อการร้ายในพื้นที่ต่าง ๆ เพราะได้เห็นภาพความโหดร้ายที่เกิดขึ้นจากการจำลองผ่านภาพยนตร์ และเรื่องที่สอง The Hurt Locker (2008) ที่แม้จะไม่ได้รับการสนับสนุนจากเพนตากอนในการผลิตภาพยนตร์แต่เนื้อหาที่สะท้อนถึงบริบททางการเมืองที่เกิดขึ้นเช่นเดียวกับเรื่อง Iron Man สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกภาพยนตร์เรื่องนี้เข้ามาในงานวิจัยเนื่องจากเป็นภาพยนตร์ที่นอกจากจะสะท้อนให้เห็นถึงนโยบายของประธานาธิบดีบุชในช่วงหลังเหตุการณ์ 9/11 แล้วยังทำให้ผู้ชมได้เห็นอีกมุมของการทำงานของเจ้าหน้าที่ทหารที่ไม่ได้สวยหรูแต่เต็มไปด้วยความกดดันและความเหนื่อยล้าซึ่งอาจจะไม่ได้เป็นมุมที่เพนตากอนต้องการให้นำเสนอเท่าไรนัก เรื่องที่สี่คือ World Trade Center (2006) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจกรมท่าที่เข้าไปช่วยเหลืออพยพประชาชนออกจากตึก World Trade Center ในวันที่เกิดเหตุวินาศกรรม โดยภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นเหมือนภาพจำลองสถานการณ์ที่เต็มไปด้วยความโกลาหลของผู้คน ความรู้สึกของครอบครัวที่ออกตามหาคนรักที่หายไประหว่างปฏิบัติการ ความหวาดกลัวของผู้คนต่อเหตุการณ์ดังกล่าว ซึ่งเป็นผลให้เกิดสงครามต่อต้านการก่อการร้ายตามมา และเรื่องสุดท้ายคือ 25th Hour (2002) เป็นเรื่องของชายผู้ค้ายาเสพติดที่เสียเวลาอีกเพียงหนึ่งวันสำหรับอิสระภาพนอกกรงขัง โดยฉากการเล่าเรื่องคือเมืองนิวยอร์ก สถานที่ที่เพิ่งเกิดเหตุวินาศกรรมที่ยังคงมีซากปรักหักพัง และการประกาศตามหาคนหายปรากฏให้เห็นอยู่

³⁸ "Shoot 'em up, blow 'em up," ChicagoTribune, 2011, accessed July 8, 2021, <https://www.chicagotribune.com/entertainment/movies/sc-ent-0907-911-transformers-20110910-column.html>.

ผู้วิจัยเลือกกระทรวงกลาโหมมาเป็นตัวแสดงหลักในหัวข้อวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากเป็นหน่วยงานความมั่นคงที่มีส่วนสำคัญในการรักษาความมั่นคงให้กับประเทศ³⁹ ทั้งยังมีส่วนร่วมในการวางยุทธศาสตร์ดำเนินนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ นอกจากนี้ กระทรวงกลาโหมยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมภาพยนตร์มาอย่างยาวนานทั้งการวางโครงเรื่อง และสนับสนุนอุปกรณ์ในการถ่ายทำเพื่อให้เนื้อเรื่องมีความสมจริงและน่าติดตามมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยเลือกช่วงเวลาทำการศึกษาระหว่างปี 2009 เพราะเป็นปีสุดท้ายสำหรับการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีของจอร์จ ดับเบิลยู บุช ที่ดำรงตำแหน่งมาถึงสองวาระ จึงมีความน่าสนใจต่อการศึกษาความต่อเนื่องของนโยบายต่างประเทศที่ดำเนินในสมัยบุชที่เน้นการต่อต้านกับกลุ่มก่อการร้ายเป็นหลัก จึงส่งผลต่อการทำงานของเพนตากอนที่ต้องสอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว

ระเบียบการวิจัย

การจัดทำสารนิพนธ์ในหัวข้อนี้จะสืบค้นและศึกษาข้อมูลจากเอกสารเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วย บทความทางวิชาการ หนังสือ บทความหรือข้อคิดเห็นจากวารสาร หนังสือพิมพ์ มาประกอบการวิเคราะห์ โดยกลุ่มเป้าหมายหลักในการทำการศึกษาคือ เพนตากอนหรือกระทรวงกลาโหม เพื่อศึกษารูปแบบในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างรัฐและผู้ผลิตภาพยนตร์

โครงสร้างในการนำเสนอ

บทที่หนึ่ง: บทนำ

เริ่มจากที่มาและความสำคัญของปัญหา นำไปสู่คำถามวิจัย กรอบแนวคิด/กรอบทฤษฎีในการวิเคราะห์ สมมติฐานการวิจัย บทบาททวนวรรณกรรม วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการศึกษา ระเบียบการวิจัย และโครงสร้างในการนำเสนอในแต่ละบท

บทที่สอง: บทบาทของเพนตากอนในภาพยนตร์ฮอลลีวูด และการทำงานร่วมกันระหว่างสองหน่วยงาน

กล่าวถึงบทบาทของเพนตากอนในภาพยนตร์ฮอลลีวูด ว่ามีบทบาทและอิทธิพลอย่างไรในภาพยนตร์ที่เข้าไปมีส่วนร่วมพร้อมยกตัวอย่างภาพยนตร์ที่เพนตากอนเข้าไปสนับสนุนในช่วงสมัยประธานาธิบดีบุชโดยในบทนี้จะขอนำเรื่อง Transformers (2007) มาเป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์ให้เห็นบทบาทของเพนตากอนในภาพยนตร์ รวมถึงสาเหตุที่ทำให้ฮอลลีวูดต้องการการสนับสนุนจากเพนตากอน โดยในส่วนที่สองนี้จะเป็นการตอบคำถามวิจัยที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ข้างต้น

³⁹ "About," U.S. Department of Defense, accessed March 18, 2021, <https://www.defense.gov/Our-Story/>.

บทที่สาม: บริบททางการเมืองกับแนวภาพยนตร์ในช่วงสมัยประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช

กล่าวถึงสถานการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงที่ประธานาธิบดีบุชเข้ามารับตำแหน่งในสมัยแรกที่มีผลต่อการดำเนินนโยบายต่างประเทศของสหรัฐฯ โดยสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลต่อเนื้อหาและแนวภาพยนตร์ที่เฟื่องฟูก่อนให้การสนับสนุน พร้อมกับตัวอย่างภาพยนตร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์ดังกล่าว โดยในบทนี้จะขอนำเรื่อง Iron Man (2008) เข้ามาขยายภาพเพื่อให้เห็นบริบททางการเมืองที่รัฐให้ความสำคัญในช่วงเวลาดังกล่าว รวมถึงภาพยนตร์ที่เฟื่องฟูก่อนไม่ได้สนับสนุน แต่ก็สะท้อนให้เห็นถึงบริบททางการเมืองเช่นเดียวกันซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยจะขอนำเรื่อง The Hurt Locker (2008) มาศึกษา และอีกสองเรื่องที่เป็นเชิงวิพากษ์ต่อเหตุวินาศกรรม 9/11 สะท้อนออกมาผ่านการดำเนินชีวิตของผู้คน นั่นก็คือ World Trade Center (2006) และ 25th Hour (2002) ซึ่งจะเป็นการขยายข้อถกเถียงที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้

บทที่สี่: บทสรุป

บทที่ 2

บทบาทของเพนตากอนในภาพยนตร์ฮอลลีวูด และการทำงานร่วมกันระหว่างสองหน่วยงาน

ผู้ชมอาจจะคิดว่าภาพยนตร์อเมริกันส่วนใหญ่สามารถถ่ายทำได้อย่างเสรี บทพูดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก็เป็นไปอย่างอิสระไม่มีการเข้ามาแทรกแซงหรือกำกับจากหน่วยงานของรัฐ แต่เมื่อลองพิจารณาดูให้ดีแล้วหาได้เป็นเช่นนั้นไม่ เพราะหน่วยงานรัฐอย่างเพนตากอนสามารถบอกกับผู้ผลิตภาพยนตร์ได้ว่าเนื้อหาแบบใดที่ควรนำเสนอ หรือเนื้อหาแบบใดควรจะต้องตัดออก ซึ่งความร่วมมือระหว่างสองหน่วยงานนี้เกิดขึ้นมาเป็นเวลาหลายทศวรรษแล้ว⁴⁰ เมื่อทำการค้นคว้าถึงสาเหตุว่าเพราะอะไรผู้ผลิตภาพยนตร์ส่วนใหญ่ถึงต้องการการสนับสนุนจากเพนตากอน ผู้วิจัยพบว่ามี 3 ปัจจัยหลักสำคัญอันได้แก่ (1) ประหยัดค่าใช้จ่ายในการถ่ายทำ⁴¹ ซึ่งสามารถช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายได้เป็นจำนวนมากทั้งในเรื่องของยุทธภัณฑ์ทางทหาร สถานที่ และกำลังคน⁴² (2) ความสมจริงของภาพยนตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพยนตร์แนวสงครามจากการที่สามารถเข้าถึงอุปกรณ์การรบหรือป้องกันประเทศอย่างรถถัง เครื่องบินรบ อาวุธปืนชนิดต่าง ๆ ได้ ซึ่งเหล่านี้ล้วนแล้วมีส่วนช่วยให้ภาพเรื่องราวออกมาใกล้เคียงกับความเป็นจริง⁴³ และดึงดูดผู้ชมให้รู้สึกคล้อยตามและเชื่อไปตามเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้มากขึ้น (3) รายได้จากการฉายภาพยนตร์ เป็นผลสืบเนื่องจากสองข้อข้างต้นที่มีส่วนช่วยในการทำให้ภาพยนตร์สามารถกวาดรายได้อย่างมหาศาล⁴⁴ ด้วยปัจจัยดังกล่าวข้างต้นนี้จึงก่อให้เกิดเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมบันเทิงทางทหารขึ้น (Military-Entertainment Complex) และเป็นช่องทางที่ทำให้เพนตากอนสามารถเข้าไปมีบทบาทในการร่วมกำกับบทภาพยนตร์ได้

กระบวนการที่ทางทีมผู้สร้างต้องดำเนินการเพื่อให้ได้รับการอนุมัติจากเพนตากอนมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ (1) ทีมภาพยนตร์เข้าไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประสานงานที่ดูแลด้านสื่อบันเทิง (Entertainment Industry Liaison) ของแต่ละเหล่าทัพที่ต้องการการสนับสนุน และส่งบท

⁴⁰ "Hollywood and the Pentagon: A Relationship of Mutual Exploitation," Aljazeera, 2014, accessed June 28, 2021, <http://america.aljazeera.com/articles/2014/7/29/hollywood-and-the-pentagon-relationship-of-mutual-exploitation.html>.

⁴¹ Löfflmann, "Hollywood, the Pentagon, and the Cinematic Production of National Security," 283.

⁴² David L. Robb, *Operation Hollywood: How the Pentagon Shapes and Censors the Movies* (New York: Prometheus Books, 2004), 25.

⁴³ Kaempfer, "'A Relationship of Mutual Exploitation': The Evolving Ties Between the Pentagon, Hollywood, and the Commercial Gaming Sector," 550.

⁴⁴ Ibid., 546.

ภาพยนตร์ให้พิจารณา (2) หลังบทภาพยนตร์ผ่านการพิจารณาในเบื้องต้นแล้ว จะถูกนำเสนอต่อไปที่ เพนตากอนโดยการอนุมัติในขั้นตอนสุดท้ายนี้จะอยู่ในส่วนงานประชาสัมพันธ์ของเพนตากอน (Office of Public Relations) ที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่พิเศษด้านสื่อบันเทิงของ กองทัพ (Special Assistant for Entertainment Media of the Department of Defense)⁴⁵ โดยผู้ที่ดำรงตำแหน่งนี้มาอย่างยาวนานและเป็นที่รู้จักในวงกว้างในบรรดาค่ายภาพยนตร์คือ Philip Strub ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่นี้มาตั้งแต่ปี 1989⁴⁶ หาก Strub เห็นชอบบทภาพยนตร์ที่ผู้สร้างนำมา เสนอสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับภาพยนตร์เรื่องนั้นก็คือความจริงของอาวุธจากการที่ผู้สร้างสามารถเข้าถึง อุปกรณ์ที่มีมูลค่าหลายพันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อย่างเรือดำน้ำ เครื่องบินรบ รถถัง อาวุธระเบิด ประเภทต่าง ๆ⁴⁷ ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อฮอลลีวูดในแง่ที่ทำให้ภาพยนตร์มีความสมจริงและ สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายสำหรับอุปกรณ์เหล่านี้แล้ว สำหรับเพนตากอนก็ได้ประโยชน์จากการได้ ประชาสัมพันธ์ถึงความล้ำสมัยของอุปกรณ์ป้องกันประเทศต่าง ๆ ที่ตนมี⁴⁸ แก่ผู้ชมทั่วโลก แต่หากมี จุดที่ Strub รู้สึกไม่เห็นด้วยและที่ผู้สร้างยังคงต้องการที่จะได้รับการสนับสนุนเนื้อหาเหล่านั้นจะต้อง ปรับเปลี่ยนตามที่ Strub บอก⁴⁹ (3) เมื่อบทภาพยนตร์ได้รับการอนุมัติจากเพนตากอนแล้ว ทาง กองทัพจะส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปประสานกับผู้ผลิตภาพยนตร์ และก่อนลงฉายสู่สายตาประชาชนต้อง นำมาให้เพนตากอนตรวจอีกรอบ⁵⁰ ซึ่งการตรวจบทภาพยนตร์ของเพนตากอนนั้นไม่ใช่แค่เฉพาะส่วนที่ เกี่ยวข้องกับกองทัพเท่านั้นแต่เป็นทั้งหมดของเรื่องราวที่จะฉายภาพของกองทัพออกมา⁵¹ และ (4) ต้องใส่ชื่อกระทรวงกลาโหมในเครดิตท้ายเรื่อง⁵²

สำหรับเกณฑ์ในการพิจารณาเนื้อหาของกองทัพนั้น Strub ระบุว่าสามข้อสำคัญคือ

(1) บทภาพยนตร์ต้องมีความเป็นไปได้ในโลกแห่งความเป็นจริงและน่าเชื่อถือ⁵³ รวมถึงมีความถูกต้อง ของข้อมูลที่จะนำเสนอ กล่าวคือ ถ้ามีภาพความโหดร้ายของเจ้าหน้าที่ในนั้น หรือแสดงออกให้เห็นถึง

⁴⁵ Löffmann, "Hollywood, the Pentagon, and the Cinematic Production of National Security," 283.

⁴⁶ "One Man in the Department of Defense Controls All of Hollywood's Access to the Military," *businessinsider*, 2014, accessed May 28, 2021, <https://www.businessinsider.com/phil-strub-controls-hollywoods-military-access-2014-3>.

⁴⁷ Robb, *Operation Hollywood: How the Pentagon Shapes and Censors the Movies*, 41.

⁴⁸ Löffmann, "Hollywood, the Pentagon, and the Cinematic Production of National Security," 283-84.

⁴⁹ Robb, *Operation Hollywood: How the Pentagon Shapes and Censors the Movies*, 41.

⁵⁰ *Ibid.*, 25.

⁵¹ Tarabay, "Hollywood and the Pentagon: A Relationship of Mutual Exploitation."

⁵² Löffmann, "Hollywood, the Pentagon, and the Cinematic Production of National Security," 283.

⁵³ Robb, *Operation Hollywood: How the Pentagon Shapes and Censors the Movies*, 44.

ด้านมืดในปฏิบัติการที่ทำห้ต่อคนในพื้นที่ และตัวเจ้าหน้าที่เอง จะถูกประเมินว่าเกินความเป็นจริง⁵⁴
 (2) เนื้อหาต้องมีภาพการทำงานของกองทัพ (3) เมื่อลงฉายจอแล้วภาพยนตร์ต้องมีส่วนช่วยในการ
 เผยแพร่ภาพลักษณ์ของเพนตากอนในทิศทางบวก และกระตุ้นให้คนสนใจร่วมงานกับกองทัพมากขึ้น⁵⁵

เมื่อทั้งสองฝ่ายตกลงกันเรียบร้อยถึงความร่วมมือที่จะเกิดขึ้นจึงไปสู่กระบวนการทำข้อตกลง
 ระหว่างกันที่เรียกว่า ‘Production Assistance Agreement’ เป็นข้อตกลงที่แจ่งวัตถุประสงค์ของ
 ความร่วมมือและรายละเอียดต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นระหว่างการทำงานร่วมกัน อาทิ ภาพยนตร์จะต้องมี
 ส่วนช่วยในการดึงดูดให้คนเข้ามาร่วมงานกับกองทัพ และในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิตจะต้องมี
 การหารือกับกองทัพอยู่ตลอด โดยเฉพาะในส่วนที่จะต้องเสนอภาพการทำงานของกองทัพออกไป
 ซึ่งเมื่อลงนามในข้อตกลงแล้ว ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด⁵⁶ ผลจากข้อตกลงทำให้
 ฝ่ายกองทัพสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางกรอบภาพยนตร์ด้วยได้ว่าเนื้อหาควรไปในแนวไหน
 และภาพการทำงานของกองทัพควรออกมาในลักษณะใดเพื่อให้ภาพยนตร์ถ่ายทอดการปฏิบัติหน้าที่
 ได้อย่างถูกต้องมากที่สุด⁵⁷ และสืบเนื่องจากข้อตกลงดังกล่าวข้างต้นจึงนำมาสู่คำตอบว่าทำไมเพนตากอน
 ถึงให้การสนับสนุนภาพยนตร์ฮอลลีวูด นั่นก็คือ การชักจูงคนเข้ามาทำงานกับกองทัพ กับภาพจำของ
 กองทัพต้องเป็นบวก

อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่ว่าทุกเรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการทำงานของเพนตากอนจะได้รับการ
 พิจารณา Oliver Stone ผู้กำกับและนักเขียนบทภาพยนตร์ที่คร่ำหวอดในวงการฮอลลีวูดมาอย่าง
 ยาวนาน ได้กล่าวว่าตัวเขาเองก็เป็นหนึ่งคนที่ได้รับการปฏิเสธการสนับสนุนจากกองทัพในการถ่ายทำ
 ภาพยนตร์เรื่อง Platoon (1986) ที่เป็นเหมือนอีกมุมของการเข้าไปทำสงครามของสหรัฐฯ ใน
 สงครามเวียดนาม ซึ่งเนื้อหาได้ฉายภาพพฤติกรรมของทหารสหรัฐฯ ในช่วงปฏิบัติการดังกล่าวที่มีการ
 กระทำรุนแรงต่อชาวบ้านในพื้นที่ รวมถึงการใช้ยาเสพติด เหล่านี้ล้วนเป็นภาพที่ทางเพนตากอน
 ไม่ต้องการให้นำเสนอออกไปและขัดต่อเกณฑ์ที่จะเข้ารับการสนับสนุนจากกองทัพ โดยในมุมมอง
 Stone ระบุว่าการทำงานกับเพนตากอนในแง่หนึ่งเหมือนเป็นการขายจิตวิญญาณของตัวเองไป
 เพราะผู้สร้างจะต้องปรับเปลี่ยนทุกอย่างตามที่เพนตากอนต้องการหากต้องการได้รับการเกื้อหนุน⁵⁸

⁵⁴ Löffmann, "Hollywood, the Pentagon, and the Cinematic Production of National Security," 286.

⁵⁵ Robb, *Operation Hollywood: How the Pentagon Shapes and Censors the Movies*, 44.

⁵⁶ Kaempf, "'A Relationship of Mutual Exploitation': The Evolving Ties Between the Pentagon, Hollywood, and the Commercial Gaming Sector," 547.

⁵⁷ Ibid., 548.

⁵⁸ Robb, *Operation Hollywood: How the Pentagon Shapes and Censors the Movies*, 25.

ซึ่งค่อนข้างสอดคล้องกับเกณฑ์การพิจารณาของเพนตากอนที่ได้กล่าวไปก่อนหน้านี้ กล่าวได้ว่า หากต้องการร่วมงานกับเพนตากอนเนื้อหาภาพยนตร์จะต้องไม่ตีแผ่ความจริงถึงเบื้องหลังของการทำสงคราม⁵⁹ จากคำกล่าวของ Stone ในข้างต้นผู้วิจัยจึงประเมินว่าการพิจารณาให้การสนับสนุนภาพยนตร์เรื่องใดเรื่องหนึ่งของเพนตากอนนั้น เพนตากอนต้องการโฆษณาชวนเชื่อให้มีแต่ภาพลักษณ์ที่ดีของการทำงานของกองทัพออกไปต่อสายตาผู้ชมเท่านั้นและนี่ก็คือหนึ่งในคำตอบสำคัญถึงสาเหตุที่เพนตากอนร่วมงานกับฮอลลีวูด เนื่องจากหากมีภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ในด้านที่ไม่ดีออกไป อาจจะมีผลกระทบต่อปฏิบัติการทางทหารที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ในลักษณะนี้ค่อนข้างสอดคล้องกับคำพูดของทางฝั่งกองทัพเรือโดยนาวาเอก Russell Coons ผู้อำนวยการฝ่ายข้อมูลของกองทัพเรือ (Navy Office of Information West) กล่าวถึงเกณฑ์การพิจารณาว่า “ทางกองทัพเรือได้ปฏิเสธที่จะให้การสนับสนุนผู้ผลิตภาพยนตร์ไปมากกว่า 90 เปอร์เซ็นต์เนื่องจากเนื้อหาส่วนใหญ่ที่ทีมผู้สร้างนำมาเสนอไม่มีเนื้อหาที่แสดงให้เห็นถึงหลักคุณค่าที่สหรัฐฯ ให้ความสำคัญ” ซึ่งหลักหรือคุณค่าที่ผู้ผลิตภาพยนตร์หรือผู้เขียนบทจะต้องพึงระลึกไว้เสมอเมื่อต้องการการสนับสนุนคือ เกียรติและความกล้าหาญของเจ้าหน้าที่ รวมถึงพันธกิจขององค์กรในการปกป้องประเทศและประชาชน⁶⁰

อย่างไรก็ตาม มีภาพยนตร์หลายเรื่องที่เพนตากอนให้การสนับสนุนในช่วงสมัยของประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช มีทั้งเรื่องที่ทำร้ายได้อย่างถล่มทลายและเรื่องที่รายได้อาจจะไม่เป็นที่ไปตามเป้าหมายสักเท่าไรนัก แต่เพื่อขยายภาพการทำงานร่วมกันระหว่างเพนตากอนและฮอลลีวูดให้ชัดเจนผู้วิจัยจึงขอเลือกภาพยนตร์ที่ทำรายได้เป็นอย่างดีและได้รับการพูดถึงเป็นวงกว้าง รวมถึงเป็นความแปลกใหม่ของรูปแบบการต่อสู้ในภาพยนตร์ ทั้งยังมีเนื้อหาสะท้อนให้เห็นถึงนโยบายต่อต้านการก่อการร้ายของประธานาธิบดีบุช (War on Terror) นั่นก็คือเรื่อง “Transformers” (2007) มาวิเคราะห์ให้เห็นถึงบทบาทของเพนตากอนที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างไรในภาพยนตร์เรื่องนี้บ้างในหัวข้อถัดไป

Transformers (2007)

Transformers เป็นเรื่องราวของการต่อสู้ระหว่างหุ่นยนต์สองฝ่าย ได้แก่ กลุ่ม Autobots ฝ่ายพันธมิตรกับ Sam Witwicky รับผิดชอบโดย Shia LaBeouf โดยผู้นำในกลุ่มนี้คือ Optimus Prime และกลุ่มวายร้าย Decepticons นำโดย Megatron ทั้งสองฝ่ายต่างออกตามหา Rubik's Cube ไม่ให้ตกอยู่ในเงื้อมมือของอีกฝ่าย ซึ่งสำหรับ Autobots เพื่อที่จะนำมายุติสงครามที่เกิดขึ้น แต่สำหรับ

⁵⁹ Ibid.

⁶⁰ Tarabay, "Hollywood and the Pentagon: A Relationship of Mutual Exploitation."

Decepticons ต้องการ Rubik's Cube เพื่อที่จะมาทำลายล้างกลุ่ม Autobots และเป็นเจ้าจักรวาล โดย Megatron พบว่า Rubik's Cube นั้นถูกฝังอยู่บนโลกมนุษย์จึงได้มาเยือนโลกเพื่อตามนำกลับไปเพิ่มพลังให้กับตนเอง โดยปมปัญหาของเรื่องนี้คือ การหาวิธีรับมือกับหุ่นยนต์ฝ่าย Decepticons ที่เข้ามารุกรานโลกมนุษย์เพื่อหาทางคลี่คลายสถานการณ์ไม่ให้เกิดความเสียหายไปมากกว่านี้ ความยากในช่วงแรกคือ การประเมินศัตรูเพื่อหาวิธีรับมือที่มีประสิทธิผล ซึ่งบทสรุปของเรื่องนี้ชี้ให้เห็นว่า ไม่ว่าจะเป็ศัตรูในรูปแบบใดกองทัพสหรัฐฯ ก็รับมือได้หมด อย่างไรก็ตาม หากลองพิจารณาให้ดีจะเห็นว่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นล้วนแล้วแต่ตอบสนองต่อกฎเกณฑ์ของเพนตากอนในการอนุมัติสนับสนุนการผลิตภาพยนตร์ทั้งสิ้น เป็นอุตสาหกรรมบันเทิงทหาร (Military-Entertainment Complex) ที่เพนตากอนเข้าไปสนับสนุนเนื่องจากมีประโยชน์แอบแฝงอยู่ในนั้นและประเมินแล้วว่าตนจะได้ประโยชน์จากการให้สนับสนุนในครั้งนี้ ซึ่งเมื่อดูไปจนถึงการขึ้นเครดิตท้ายเรื่องก็จะพบหลักฐานที่ชัดเจนถึงความร่วมมือระหว่างสองฝ่าย โดย Georg Löfflmann เคยให้ข้อสังเกตไว้ว่าหากจะดูว่าภาพยนตร์เรื่องใดได้รับการสนับสนุนจากเพนตากอนหรือไม่นั้นให้ดูที่การขึ้นแสดงความขอบคุณในตอนท้ายของเรื่องว่ามีกล่าวถึงเพนตากอนหรือหน่วยงานในเพนตากอนหรือไม่⁶¹ ปรากฏว่าในเครดิตท้ายเรื่องของภาพยนตร์ Transformers นั้น ผู้วิจัยพบว่ามีความร่วมมือจากทางกองทัพถึง 4 เหล่าด้วยกัน ได้แก่ กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และเหล่านาวิกโยธิน นอกจากนี้ ยังมีชื่อบุคคลสำคัญอย่าง Philip Strub อยู่ในส่วนของกรกล่าวคำขอบคุณด้วย⁶² จากข้อมูลข้างต้นเหล่านี้จึงเป็นที่แน่ชัดว่าภาพยนตร์เรื่องนี้เพนตากอนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยอย่างเต็มรูปแบบในหลายด้านดังข้อตกลงที่จะต้องมีการลงนามระหว่างกันดังที่ได้กล่าวไปแล้วก่อนหน้านี้ ซึ่งอันที่จริงไม่น่าแปลกใจแต่อย่างใดเพราะ Michael Bay ผู้กำกับภาพยนตร์ เคยทำงานร่วมกับเพนตากอนมาพอสมควร อาทิ Amageddon (1998) และ Pearl Harbour (2001)⁶³

อย่างไรก็ตาม นอกจากจะดูจากคำกล่าวขอบคุณแล้ว เมื่อพิจารณาจากหลักเกณฑ์ที่เพนตากอนกำหนดไว้สามข้อสำคัญที่ได้กล่าวไปข้างต้นพบว่าภาพยนตร์ Transformers ล้วนแต่ครบคลุมตามข้อกำหนดทั้งสิ้น โดยบทบาทที่เพนตากอนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในภาพยนตร์เรื่องนี้มี 4 ส่วน

⁶¹ Löfflmann, "Hollywood, the Pentagon, and the Cinematic Production of National Security," 283.

⁶² Michael Bay, "Transformers," (United States: Paramount Pictures, 2007).

<https://www7.nungsub.com/transformers-2007->

<https://www7.nungsub.com/transformers-2007-%E0%B8%A1%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B9%80%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%81/>.

⁶³ "The US Military Storm Hollywood," theguardian, 2009, accessed June 28, 2021, <https://www.theguardian.com/film/2009/jul/06/us-military-hollywood>.

ดังต่อไปนี้ (1) วางบทและคำพูด จากประโยค “พาพวกเขาทั้งหมดกลับบ้าน” (Bring 'em home.) ประโยคสั้น ๆ แต่แฝงไปด้วยอารมณ์ความรู้สึกหลายอย่างท่ามกลางสถานการณ์ที่บีบคั้นและเกี่ยวพันถึงการช่วยชีวิตเจ้าหน้าที่จากศัตรูที่ไม่ใช่มนุษย์ ประโยคนี้มาจาก Philip Strub ที่เข้าร่วมหารือกับผู้กำกับและทีมนักแสดงในการหาประโยคที่จะสื่อถึงอารมณ์นี้ออกมาในฉากที่กองกำลังสหรัฐฯ ที่ประจำการในฐานที่กาดาร์โดนโจมตีจากศัตรูที่มาจากนอกโลกส่งผลให้มีทหารเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก โดยมีผู้รอดชีวิตเพียงไม่กี่คนจากเหตุบูกรุกดังกล่าว ทหารที่รอดชีวิตได้ติดต่อไปยังเพนตากอนเพื่อขอความช่วยเหลือซึ่งเมื่อกองกำลังที่มาสับสนุนได้ปราบศัตรูให้ล่าถอยไปแล้วนั้น John Keller รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมซึ่งเฝ้าดูเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้พูดประโยคดังกล่าวกับหน่วยกำลังเสริมที่เข้าไปปฏิบัติการกำจัดศัตรูและช่วยเจ้าหน้าที่ทหารที่เหลือนอกจากพื้นที่⁶⁴ และจากประโยคข้างต้นยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงความห่วงใยของผู้บังคับบัญชาต่อผู้ใต้บังคับโดยมีนัยยะในการสื่อถึงภาพลักษณ์ของเจ้าหน้าที่ระดับสูงในเพนตากอนให้กับประชาชนได้เห็นว่ามีความห่วงใยต่อเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทุกนาย (2) สนับสนุนกำลังคน โดยเพนตากอนได้ส่งเจ้าหน้าที่ทหารเข้าร่วมแสดงด้วยในฉากที่เป็นการทำงานของทหารจริง ๆ⁶⁵ ซึ่งการเข้าไปร่วมแสดงของเจ้าหน้าที่ทหารนั้นยังสามารถสร้างความภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ของทหาร เพราะนอกจากได้ถ่ายทอดการทำงานของตอนที่เกิดขึ้นจริงแล้วยังสามารถกลับมาเล่าให้กับครอบครัว และเพื่อนฟังได้อีกว่าครั้งหนึ่งได้มีโอกาสร่วมแสดงภาพยนตร์ที่ผู้คนพูดถึงเป็นอย่างมาก ในด้านหนึ่งจึงเหมือนเป็นการใช้จิตวิทยาต่อเจ้าหน้าที่ให้รู้สึกภูมิใจในการรับใช้ชาติและพร้อมจะปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจต่าง ๆ ที่แม้อาจจะเสี่ยงต่อชีวิตก็ตาม อย่างไรก็ตามท่ามกลางการร้ายที่เกิดขึ้นในสมรภูมิต่าง ๆ (3) สนับสนุนเครื่องบินรบ โดยกองทัพอากาศมีส่วนสำคัญอย่างมากในการอำนวยความสะดวกนี้จากการนำเครื่องบินรุ่นต่าง ๆ อาทิ F-117 Nighthawks หรือ CV-22 Osprey⁶⁶ มาเข้าฉากซึ่งส่งผลให้ทีมเทคนิคพิเศษทำงานง่ายขึ้นในฉากการต่อสู้ และทำให้ภาพที่แสดงออกมามีความสมจริงมากยิ่งขึ้นเสมือนหนึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ทั้งยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงแสนยานุภาพในเทคโนโลยีทางทหารที่สหรัฐฯ ผ่านยุทธโศปกรณ์ต่าง ๆ ที่สหรัฐฯ มีให้ทีมผู้ผลิตภาพยนตร์ใช้ในการเข้าฉาก จึงกล่าวได้ว่าเป็นการสนับสนุนที่คุ้มค่าเพราะได้ประจักษ์สัมพันธ์หน่วยงานไปด้วย (4) สนับสนุนสถานที่ถ่ายทำ โดย Transformers เป็นภาพยนตร์เรื่องแรกหลังเหตุการณ์ 9/11 ที่เพนตากอนอนุญาตให้ใช้บางส่วนของตึกเพนตากอนเป็นสถานที่ถ่ายทำ⁶⁷

⁶⁴ "The Pentagon's Man in Hollywood: I'm a Eunuch," newrepublic, 2012, accessed June 28, 2021, <https://newrepublic.com/article/111366/the-pentagons-man-in-hollywood-im-eunuch>.

⁶⁵ "'Transformers' Put Airmen, Aircraft on Big Screen," Air Force News Agency, 2007, accessed June 27, 2021, <https://www.af.mil/News/Article-Display/Article/126378/transformers-put-airmen-aircraft-on-big-screen/>.

⁶⁶ Simmons, "'Transformers' Put Airmen, Aircraft on Big Screen."

⁶⁷ Ibid.

นอกจากตึกเพนตากอนแล้วยังรวมถึงฐานทัพในรัฐต่าง ๆ อาทิ ฐานทัพอากาศ Holloman ในรัฐนิวเม็กซิโก ฐานทัพอากาศ Edwards ในรัฐแคลิฟอร์เนีย⁶⁸ และเขตทหารกองทัพบกสหรัฐฯ ในกรุงวอชิงตัน (Military District of Washington) เป็นต้น⁶⁹

เป้าหมายสำคัญที่เพนตากอนต้องการจากการเข้าไปร่วมมือกับฮอลลีวูดคือ การได้กำลังคนเพิ่ม และการได้เผยแพร่ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร ซึ่งวิธีการที่แนบเนียนดีที่สุดในการประชาสัมพันธ์องค์กรคือ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำกับภาพยนตร์ และ Transformers ก็เป็นหนึ่งในภาพยนตร์ในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวของเพนตากอน โดยเรื่องนี้มีเป้าหมายหลักของกลุ่มคนดูอยู่ที่เด็กและเยาวชน เห็นได้จากเรื่องราวที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์ที่เต็มไปด้วยความลึกลับระทึกและน่าตื่นเต้นใจไปกับฉากต่อสู้ระหว่างหุ่นยนต์สองฝ่าย ฉากเครื่องบินรบกลุ่มศัตรู ฉากการต่อสู้ระหว่างเจ้าหน้าที่ทหารที่พร้อมปกป้องชาติในการสนับสนุนหุ่นยนต์ฝ่าย Autobots ในฉากที่หุ่นยนต์วายร้ายกลุ่ม Decepticons นำโดย Megatron เข้ามาในเมืองเพื่อไล่ล่า Sam Witwicky เนื่องจากต้องการได้ Rubik's Cube กลับไปเพิ่มพลังให้ตัวเอง เหล่านี้ล้วนแต่เป็นการโฆษณาชวนเชื่อในมุมมองของกองทัพส่งผ่านมายังผู้ชมเกิดเป็นภาพจำถึงความกล้าหาญของทหาร ความอลังการของอาวุธที่ใช้ในการต่อสู้กับศัตรูที่อาจจะทำให้เด็กและเยาวชน คนใดคนหนึ่งเกิดความรู้สึกต้องการร่วมงานกับกองทัพในอนาคตได้⁷⁰ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของพันจ่าอากาศเอก Mike Gasparetto ที่กล่าวต่อภาพยนตร์เรื่องนี้ว่า “เป็นภาพยนตร์ที่น่าทึ่งและมีการวางโครงเรื่องที่ตีความค่าแก่การรับชม เพราะได้แสดงภาพชีวิตการทำงานของทหารได้อย่างถูกต้อง ทั้งยังทำให้คนดูเข้าใจการทำงานของกองทัพมากขึ้น”⁷¹ จึงกล่าวได้ว่า ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นอีกหนึ่งอุตสาหกรรมบันเทิงทหาร (Military-Entertainment Complex) ที่ทั้งคู่ต่างได้ประโยชน์จากการทำงานร่วมกันทั้งสิ้น⁷² นอกจากนี้ ผู้วิจัยมองว่าการได้แสดงความสามารถของกองทัพในการจัดการกับศัตรูที่เป็นหุ่นยนต์ซึ่งถือเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่คงไม่มีใครคาดคิดว่าจะเกิดขึ้นได้ผ่านภาพยนตร์ยังเป็นการสื่อสารในรูปแบบหนึ่งต่อประชาชนว่า ไม่ว่าในอนาคตจะมีภัยในรูปแบบใดเกิดขึ้นก็ตาม กองทัพสหรัฐฯ ก็พร้อมรับมือและสามารถจัดการได้อย่างราบคาบ สอดคล้องกับที่ Douglas Kellner เคยกล่าวไว้ในงานเขียนว่า การคาดการณ์หรือทำนายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเป็นอีกหนึ่งมิติที่น่าสนใจที่แอบซ่อนอยู่ในภาพยนตร์⁷³ และเมื่อ

⁶⁸ "The Pentagon and the World's Biggest Film Franchises," spyculture, accessed July 9, 2021, <https://www.spyculture.com/the-pentagon-and-the-worlds-biggest-film-franchises/>.

⁶⁹ Bay, "Transformers."

⁷⁰ Rose, "The US Military Storm Hollywood."

⁷¹ Simmons, "'Transformers' Put Airmen, Aircraft on Big Screen."

⁷² Mirrlees, "The Military Industrial Entertainment Complex," 8.

⁷³ Kellner, *Cinema Wars: Hollywood Film and Politics in the Bush-Cheney Era* 18.

พิจารณาให้ตีการแสดงแสนยานุภาพของกองทัพสหรัฐฯ ใน Transformers สำหรับผู้วิจัยยังเป็นการส่งสารโดยนัยถึงประเทศที่สหรัฐฯ มองว่าเป็นภัยต่อการครองความเป็นมหาอำนาจโดยเฉพาะด้านการทหารว่าอย่าคิดมาเทียบชั้น เพราะสหรัฐฯ มีอาวุธพร้อมที่จะรับมือหากประเทศเหล่านั้นเข้ามาคุกคามผลประโยชน์ของสหรัฐฯ

อย่างไรก็ตาม หลังจากที่ได้ชมภาพยนตร์จนจบผู้วิจัยพบความน่าสนใจสองประการสำหรับเรื่อง Transformers โดยประการแรกคือ ชื่อภาพยนตร์ ที่ชื่อเรื่องแฝงนัยยะทางการเมืองบางอย่างของเนื้อเรื่องอยู่ในนั้นกล่าวคือ เป็นการเปลี่ยนแปลง (transform) จากภัยคุกคามในรูปแบบเดิมที่แต่เดิมมาจากรัฐที่สหรัฐฯ มองว่าเป็นปฏิปักษ์และต้องวางนโยบายในการรับมือมาโดยตลอดซึ่งในเรื่องได้กล่าวถึงจีน เกาหลีเหนือ รัสเซีย และอิหร่าน ในฉากที่เจ้าหน้าที่เพนตากอนต้องสืบหาถึงที่มาของศัตรู (ซึ่งก็คือกลุ่มหุ่นยนต์ Decepticons) ที่เข้ามาเจาะระบบข้อมูลของหน่วยงาน ว่าเป็นประเทศใดหรือกลุ่มบุคคลใดที่กระทำการดังกล่าว มาเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มาจากนอกโลกนั้นก็คือกลุ่มหุ่นยนต์ตัวร้าย Decepticons ซึ่งหากจะเปรียบเทียบกับสถานการณ์ในช่วงสมัยของประธานาธิบดีบุชแล้วนั้นก็คือ ภัยจากกลุ่มก่อการร้ายอัลเคด้าที่เข้ามาก่อวินาศกรรมเมื่อปี 2001 กล่าวได้ว่าเป็นการสอดแทรกสารที่สามารถเชื่อมโยงกับนโยบายต่อต้านการก่อการร้ายได้อย่างแนบเนียนต่อผู้ชมว่าเป็นภัยที่เพนตากอนให้ความสำคัญ ความน่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ นอกจากภาพยนตร์เรื่องนี้จะเป็นความร่วมมือในรูปแบบของกลุ่มอุตสาหกรรมบันเทิงทหารแล้ว (Military-Entertainment Complex) ผู้วิจัยพบว่ามีอีกหนึ่งตัวแสดงสำคัญเข้ามาเกี่ยวข้องคือ กลุ่มบริษัทผลิตอาวุธที่ได้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการป้องกันประเทศผ่านอาวุธต่าง ๆ ที่ตัวละครใช้ในการปราบศัตรู⁷⁴ โดยกลุ่มอุตสาหกรรมผลิตอาวุธเพื่อป้องกันประเทศที่มีส่วนเกี่ยวข้องในภาพยนตร์เรื่องนี้ ได้แก่ Force Protection Industries General, Dynamics Land Systems และ Lockheed Martin Cooperation ที่เข้ามาให้การสนับสนุนภาพยนตร์เรื่องนี้ ตัวอย่างเช่น หุ่นยนต์ Bonecrusher เป็นหุ่นยนต์ในกลุ่ม Decepticons ที่บริษัท Force Protection Industries General เข้ามาร่วมออกแบบกับทีมภาพยนตร์ในการจัดสร้างหุ่นตัวนี้ขึ้นมา⁷⁵ หรือเครื่องบินรบ F-22 ของบริษัท

⁷⁴ Kaempf, "'A Relationship of Mutual Exploitation': The Evolving Ties Between the Pentagon, Hollywood, and the Commercial Gaming Sector," 543.

⁷⁵ DE Editors, "Transformers Movie Spotlights Force Protection's Buffalo Mine-Removal Vehicle," digitalengineering, 2007, accessed June 29, 2021, <https://www.digitalengineering247.com/article/transformers-movie-spotlights-force-protections-buffalo-mine-removal-vehicle>.

Lockheed Martin ที่อยู่ใต้อาณาเขตของหุ่นยนต์ในฝั่ง Autobots⁷⁶ เป็นต้น ซึ่งการร่วมมือในครั้งนี้ กล่าวได้ว่าทุกฝ่ายต่างได้ประโยชน์กันอย่างถ้วนทั่วตามที่ต้องการ นั่นก็คือ เพนตากอนได้ฉายภาพการทำงานของทหาร ฮอลลิวูดสามารถทำรายได้ได้หลายร้อยล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จากทุนสร้างเพียงหนึ่งร้อยห้าสิบล้านดอลลาร์สหรัฐฯ⁷⁷ และบริษัทผลิตอาวุธได้โฆษณาสินค้าตัวเองผ่านภาพยนตร์ที่อาจจะทำให้ได้ลูกค้าเพิ่มจากการที่ผู้ชมหรือลูกค้าได้เห็นยุทธภัณฑ์ต่าง ๆ ในภาพยนตร์ ซึ่งทั้งหมดนี้สามารถเกิดขึ้นได้ภายในเวลาไม่กี่ชั่วโมงจากการรับชมผ่านภาพยนตร์

ในบทถัดไปจะกล่าวถึงบริบททางการเมืองที่มีความเชื่อมโยงกับแนวภาพยนตร์ที่เกิดขึ้น ภายใต้รัฐบาลประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช โดยจะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกจะกล่าวถึงภาพรวมสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดนโยบายต่อต้านการค้าการร้าย และส่วนที่สองจะนำภาพยนตร์สี่เรื่องเข้ามาวิเคราะห์เพื่อขยายภาพนโยบายให้ชัดเจนขึ้น

⁷⁶ "Lockheed Martin at the Movie," lockheedmartin, accessed June 29, 2021, <https://www.lockheedmartin.com/en-us/news/features/history/movie.html>.

⁷⁷ "Transformers," Box Office Mojo by IMDbPro, accessed June 30, 2021, <https://www.boxofficemojo.com/release/rl3010954753/>.

บทที่ 3

บริบททางการเมืองกับแนวภาพยนตร์ในช่วงสมัยประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช

ภายหลังเกิดเหตุการณ์ 9/11 ประเด็นภัยก่อการร้ายได้กลายมาเป็นประเด็นสำคัญในลำดับต้นของรัฐบาลสหรัฐฯ ทั้งยังเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้ความนิยมในตัวประธานาธิบดีบุชกลับมาอีกครั้งโดยประชาชนต่างไว้วางใจที่จะให้ประธานาธิบดีจัดการกับกลุ่มก่อการร้ายที่เข้ามาก่อเหตุวินาศกรรมสร้างความเสียหายให้กับประเทศและก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตประชาชนเป็นจำนวนมาก⁷⁸ ส่งผลให้ประธานาธิบดีบุชได้ประกาศสงครามต่อต้านการก่อการร้าย (War on Terror) ต่อสภาเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2001⁷⁹ จากเหตุการณ์ในลักษณะข้างต้นอาจจะกล่าวได้ว่า สิ่งที่รัฐต้องจัดการในเหตุการณ์ครั้งนี้คือการต่อสู้กับภัยคุกคามรูปแบบใหม่อย่างภัยก่อการร้ายซึ่งต่างจากในช่วงสงครามเย็นที่สหรัฐฯ ต้องต่อสู้กับแนวคิดคอมมิวนิสต์ และประเทศที่ถูกฝ่ายคอมมิวนิสต์คุกคามทำให้แนวคิดที่ถูกแทรกซึมผ่านภาพยนตร์ที่เพนตากอนเข้าไปมีส่วนร่วมในสองช่วงเวลานั้นต่างกัน หลังจากที่ได้ประกาศนโยบายนี้ออกไปเหล่านักวิชาการ และนักข่าวได้มีเสียงสะท้อนออกมาต่ออุตสาหกรรมบันเทิงว่าจะมีส่วนช่วยในเรื่องได้อย่างไรบ้าง ทำให้ต่อมาได้มีการจัดประชุม Beverly Hills Summit ในเดือนพฤศจิกายน 2001 โดยมีตัวแทนจากอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในการเข้าไปช่วยเป็นที่ปรึกษาพิเศษของประธานาธิบดีในการร่วมหารือและวางแผนในการนำเสนอสื่อว่าวงการภาพยนตร์จะนำเสนอเนื้อหาเป็นไปในทิศทางใดต่อไป⁸⁰ ผลสรุปคือ แนวภาพยนตร์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ได้เปลี่ยนจากเดิมที่มีเนื้อหาต่อสู้กับกลุ่มคอมมิวนิสต์ในช่วงสงครามเย็น⁸¹ มาเป็นแนวสงครามต่อต้านกลุ่มก่อการร้ายซึ่งเป็นภาพเหตุการณ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงสงครามในอิรัก อัฟกานิสถาน และแนวภาพยนตร์ประเภทซูเปอร์ฮีโร่⁸² สาเหตุที่เป็นสองแนวหลักนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในช่วงเวลาดังกล่าวผู้คนรู้สึกเสียขวัญและกำลังใจจึงต้องการฮีโร่ในการเข้ามาช่วยปราบปรามผู้ก่อการร้าย และต้องการฮีโร่ในการเข้ามาปกป้องให้ประเทศและประชาชนปลอดภัยจากภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงรัฐต้องการสื่อให้

⁷⁸ Douglas Kellner, "9/11, Spectacles of Terror, and Media Manipulation," *Critical Discourse Studies* 1, no. 1 (2006): 44, <https://doi.org/10.1080/17405900410001674515>.

⁷⁹ "Transcript of President Bush's Address," CNN, 2001, accessed July 2, 2021, <http://edition.cnn.com/2001/US/09/20/gen.bush.transcript/>.

⁸⁰ Klaus Dodds, "Popular Geopolitics and War on Terror," in *Popular Culture and World Politics: Theories, Methods, Pedagogies*, ed. Federica Caso and Caitlin Hamilton (Bristol: E-international Publishing, 2015), 52.

⁸¹ Löffmann, "Hollywood, the Pentagon, and the Cinematic Production of National Security," 282.

⁸² Dodds, "Popular Geopolitics and War on Terror," 56.

เห็นถึงอันตรายจากผู้ก่อการร้ายที่จำเป็นต้องจัดการซึ่งการส่งสารผ่านภาพยนตร์จะเป็นอีกหนึ่งทางที่จะทำให้ประชาชนเห็นชอบกับการดำเนินนโยบายต่อต้านการก่อการร้ายของประธานาธิบดี

เพื่อขยายข้อถกเถียงถึงบริบททางการเมืองที่เกิดขึ้นหลังเหตุการณ์ 9/11 ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างภาพยนตร์สี่เรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางการเมืองในช่วงเวลาดังกล่าวโดยเรื่องแรก ได้แก่ Iron Man (2008) ซึ่งเป็นเรื่องที่ได้รับการสนับสนุนจากเพนตากอน และเรื่องที่สองคือ The Hurt Locker เป็นเรื่องที่ได้รับการปฏิเสธจากเพนตากอน โดยจะมาพิจารณาในเรื่องที่สองนี้ด้วยว่ามีบริบทอะไรในภาพยนตร์ที่ทำให้ไม่ได้รับการตอบรับจากเพนตากอน สำหรับเรื่องที่สามและสี่จะเป็นในเชิงสะท้อนความรู้สึกของชาวเมืองนิวยอร์กในขณะและหลังเกิดเหตุ 9/11 ผ่านการดำเนินเรื่องของเจ้าหน้าที่รัฐและชาวเมืองในนิวยอร์ก นั่นก็คือ World Trade Center (2006) และ 25th Hour (2002)

Iron Man (2008)

เป็นเรื่องราวของ Superhero ที่ได้รับการขนานนามว่า Iron Man โดยผันตัวจากพ่อค้าอาวุธมาเป็นผู้พิทักษ์พลเรือนให้รอดพ้นจากภัยผู้ก่อการร้าย และก่อนหน้าที่จะกลายมาเป็น Iron Man Tony Stark ซึ่งรับบทโดย Robert Downey Jr. เป็นผู้บริหารของ Stark Industries บริษัทผลิตอาวุธรายใหญ่ที่มีความสัมพันธ์อันดีกับกองทัพสหรัฐฯ จนได้รับรางวัล Apogee ถูกลักพาตัวโดยกลุ่มผู้ร้ายในอัฟกานิสถานหลังจากที่ไปปิดการเจรจาซื้อขายอาวุธกับทางกองทัพอัฟกานิสถาน โดย Stark รอดกลับมาได้ด้วยชุดเกราะที่ตัวเขาได้ผลิตขึ้นหลังถูกผู้ก่อการร้ายบังคับให้ออกแบบอาวุธลักษณะเดียวกับที่นำมาขายให้กับกองทัพอัฟกานิสถาน เมื่อรอดกลับมาแล้ว Stark ตัดสินใจที่จะยุติกิจการเพราะได้ไปเห็นว่าอาวุธที่บรรดาผู้ก่อการร้ายมีคือ อาวุธจากบริษัทของตน ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่เคยได้รับรู้มาก่อน โดยปมปัญหาของเรื่องนี้คือ การปรับเปลี่ยนจากผู้ค้าอาวุธไปเป็นผู้พิทักษ์ และบทสรุปของเรื่องนี้คือ Stark ได้รับการขนานนามว่าเป็น Iron Man เป็นซูเปอร์ฮีโร่ที่ช่วยให้คนรอดพ้นจากภัยอันตราย นอกจากนี้ Iron Man ยังเป็นหนึ่งในภาพยนตร์ที่ได้รับการสนับสนุนจากเพนตากอนทั้งเงินทุนและทรัพยากรต่าง ๆ ในการถ่ายทำ โดยมีข้อบังคับสำคัญคือ ต้องฉายภาพการทำงานของเพนตากอนในมุมมองมากที่สุด⁸³ นอกจากนี้ ยังเป็นหนึ่งในภาพยนตร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินนโยบายต่างประเทศช่วงหลังเกิดเหตุการณ์ 9/11 ที่สหรัฐฯ ให้ความสำคัญนั่นก็คือ การต่อต้านภัยผู้ก่อการร้าย (War on Terror) ของประธานาธิบดีบุช ที่ได้ประกาศว่าจะจัดการกับผู้ก่อการร้ายที่

⁸³ Ali Serdouk, "Hollywood, American Politics, and Terrorism: When Art Turns into a Political Tool," *Arab Studies Quarterly* 43, no. 1 (2021): 26, <https://www.jstor.org/stable/10.13169/arabstudquar.43.1.0026>.

เข้ามาสร้างความวุ่นวายและความเสียหายต่อสหรัฐฯ⁸⁴ โดยเหตุการณ์ดังกล่าวกลุ่มอัลเคด้าได้ออกมา กล่าวอ้างว่าตนเป็นผู้กระทำและสถานที่ที่ใช้ในการหลบซ่อนตัวก็คือ อัฟกานิสถาน⁸⁵ และ อัฟกานิสถาน ก็ได้ถูกใช้เป็นฉากในการกล่าวถึงสถานที่ซ่อนตัวของกลุ่มผู้ก่อการร้ายที่ลักพาตัว Stark โดยภาพของการทำให้ผู้ก่อการร้ายดูโหดร้ายทารุณเกินวิสัยมนุษย์ทั่วไปจากการก่อความรุนแรงต่อ ชาวบ้านในพื้นที่ที่ยังคงถูกฉายต่อไปในภาพยนตร์ที่ได้ฉายให้เห็นในฉากที่ผู้ก่อการร้ายบุกเข้าไปใน หมู่บ้านแห่งหนึ่งในอัฟกานิสถานและจับแยกหญิงชายและเด็กออกจากกัน ผู้ชายนำไปเป็นกำลังรบ ใครขัดขืนก็ทำร้าย เหล่านี้ได้สะท้อนถึงสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นถึงเหตุรุนแรงในอัฟกานิสถาน⁸⁶ เช่นเดียวกัน ในลักษณะนี้เมื่อเหตุการณ์ในภาพยนตร์อิงจากสถานการณ์จริงที่ผู้ชมสามารถเห็นได้จากการรายงานข่าวของสำนักต่าง ๆ จึงไม่เป็นการยากที่ประชาชนจะสนับสนุนรัฐในการทำสงคราม ต่อต้านผู้ก่อการร้ายเพื่อจัดการกับผู้กระทำความผิด ประกอบกับได้รับสารจากภาพยนตร์ที่เป็น เหมือนภาพจำลองสถานการณ์ดังกล่าวขึ้นมาจึงทำให้แรงสนับสนุนเพิ่มมากขึ้น โดยในลักษณะนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อการทำงานของเพนตากอนอย่างมากในการไปทำสงครามในพื้นที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะ สงครามในอัฟกานิสถาน และสงครามอิรัก ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาไล่เลี่ยกัน กล่าวได้ว่า ภาพยนตร์คือ สื่อกลางในการแสดงความชอบธรรมในปฏิบัติการที่เพนตากอนทำ จึงไม่น่าแปลกใจที่เพนตากอนจะ สนับสนุนการสร้างภาพยนตร์เรื่องนี้ เพราะได้ประโยชน์ทั้งเรื่องการดำเนินนโยบาย War on Terror รวมถึงได้แสดงให้เห็นให้ชาวโลกได้เห็นถึงความทันสมัยของอาวุธที่กองทัพใช้ในฉากภาพยนตร์ อาทิ อุปกรณ์ ระเบิดต่าง ๆ และเครื่องบินรบ F-22 Raptor ในฉากที่ทางเพนตากอนส่งเจ้าหน้าที่ไล่ล่า Stark ในร่าง ของ Iron Man อยู่บนน่านฟ้า และยังได้ใช้ตัวละคร Iron Man เป็นตัวแทนของสหรัฐฯ แสดงถึง บทบาทของผู้นำในการจัดการกับผู้ก่อการร้ายเพื่อนำสันติภาพกลับคืนสู่คนในพื้นที่

ความน่าสนใจอีกประการหนึ่งที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์เรื่องนี้คือ ได้เห็นความสัมพันธ์ระหว่าง กองทัพและบริษัทค้าอาวุธ หรือที่เรียกกันว่า อุตสาหกรรมทางทหาร (Military-Industrial Complex) ที่ต่างฝ่ายต่างสนับสนุนและมีผลประโยชน์ต่างตอบแทนร่วมกัน โดยเห็นได้ในตอนต้นของภาพยนตร์ที่ ทางกองทัพจัดงานมอบรางวัลที่เรียกว่า Apogee Award ซึ่งเป็นรางวัลสำหรับศิลปินที่มีความสามารถ

⁸⁴ "Transcript of President Bush's Address."

⁸⁵ Nick Kirkpatrick, Craig Whitlock and Julie Vitkovskaya, "The War in Afghanistan: America's Longest Conflict in Photos," thewashingtonpost, 2021, accessed July 2, 2021, <https://www.washingtonpost.com/world/interactive/2021/afghanistan-war-photos/>.

⁸⁶ Frank Gardner, "20 Years in Afghanistan: Was It Worth It?," BBC, 2021, accessed July 2, 2021, <https://www.bbc.com/news/world-asia-56770570>.

ยอดเยี่ยมในการประดิษฐ์หรือคิดค้นงานที่สร้างความน่าทึ่งและเป็นประโยชน์ต่อผู้คน⁸⁷ ให้แก่ Stark นั้นหมายความว่าทั้งสองฝ่ายต่างต้องมีความร่วมมือระหว่างกันที่ดีมาอย่างต่อเนื่อง เพราะในภาพยนตร์จะเห็นว่าช่วงที่ Tony Stark เป็นตัวแทนบริษัทไปเสนอขายอาวุธให้กับกองทัพ ออฟกานิสถานไว้สำหรับต่อสู้กับผู้ก่อความไม่สงบมีเจ้าหน้าที่ทหารของเพนตากอนตามไปตลอดนับแต่เริ่มออกเดินทางจากสหรัฐฯ สำหรับ Stark Industries นั้นเป็นบริษัทค้าอาวุธของ Tony Stark ที่เป็นผู้จัดหาและสร้างอาวุธรวมถึงเครื่องบินรบให้กับทางกองทัพมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่รุ่นบิดาของ Stark ที่สร้างนิวเคลียร์เป็นผลสำเร็จ กล่าวคือ ทางกองทัพเป็นลูกค้ารายใหญ่ของอุตสาหกรรมนี้ สอดคล้องกับเรื่องราวจริงของบริษัทค้าอาวุธอย่าง Lockheed Martin⁸⁸ ที่เป็นผู้ค้ารายใหญ่ที่ทำธุรกิจร่วมกับเพนตากอนในการจัดสร้างอาวุธที่มีความทันสมัยสนับสนุนกิจการทางทหารของเพนตากอนได้เป็นอย่างดีมาโดยตลอด นอกจากนี้ ในภาพยนตร์ยังสื่อให้เห็นถึงอีกมุมหนึ่งว่าบริษัทผลิตอาวุธนอกจากจะผลิตเพื่อป้องกันประเทศและประชาชนแล้วในอีกด้านก็ถูกมองว่าเป็นผู้ค้าความตายเช่นเดียวกันเพราะอาวุธอาวุธร้ายแรงที่ผลิตได้นั้นได้คร่าชีวิตผู้คนในพื้นที่สงครามเป็นจำนวนมาก อาจจะสามารถกล่าวได้ว่าเบื้องหลังความล้ำสมัยของเทคโนโลยีทางทหาร รวมถึงปฏิบัติการของทหารสหรัฐฯ ในพื้นที่ต่าง ๆ ตามนโยบายต่อต้านการก่อการร้ายของประธานาธิบดีบุชที่อ้างว่าเป็นไปเพื่อปกป้องประชาชน⁸⁹ เต็มไปด้วยซากศพของผู้ที่อาจจะไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุก่อการร้าย และซากปรักหักพังของที่อยู่อาศัยของคนในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ซึ่งในภาพยนตร์อาวุธที่ Stark ได้ไปพบในมือของผู้ก่อการร้ายทั้งในฐานะตัวแทนบริษัทไปเสนอขายสินค้าให้กับกองทัพออฟกานิสถาน และขณะอยู่ในร่างของ Iron Man ก็คืออาวุธที่มาจากบริษัทของตัวเองเช่นเดียวกัน

The Hurt Locker (2008)

เป็นเรื่องราวที่บอกเล่าถึงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทหารในสมรภูมิมิอริกผ่านการดำเนินเรื่องของหน่วยเก็บกู้วัตถุระเบิด โดยปัญหาของภาพยนตร์เรื่องนี้คือ การต่อสู้กับสภาวะจิตใจของเจ้าหน้าที่ท่ามกลางภารกิจที่มีความกดดันและเสี่ยงชีวิตอยู่ตลอดเวลา และต่างก็หวังว่าตนจะมีชีวิตรอดไปจนถึงสิ้นสุดวาระประจำการในรอบนั้น ๆ ซึ่งบทสรุปของภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นเหมือนการฉายภาพซ้ำของเจ้าหน้าที่ทหารที่เมื่อชุดหนึ่งครบวาระก็จะมีชุดใหม่เข้าแทนที่ดำเนินภารกิจไปเรื่อย ๆ

⁸⁷ "Apogee Awards," theapogeefoundation, accessed July 2, 2021, <http://www.apogeefoundation.org/awards/>.

⁸⁸ "About Lockheed Martin," lockheedmartin, accessed July 2, 2021, <https://www.lockheedmartin.com/en-us/who-we-are.html>.

⁸⁹ "Transcript of President Bush's Address."

ตราบเท่าที่สหรัฐอเมริกา ยังต้องคงทหารเอาไว้ในพื้นที่ และหลังจากได้ชมภาพยนตร์ The Hurt Locker จบลง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเรื่องนี้เป็นหนึ่งในภาพยนตร์ที่ค่อนข้างสะท้อนการดำเนินนโยบายการต่อต้านการก่อการร้าย (War on Terror) ของประธานาธิบดีบุชได้เป็นอย่างดีรวมถึงได้เห็นอีกด้านของการทำสงครามผ่านการดำเนินเรื่องของเจ้าหน้าที่เก็บกู้ระเบิดซึ่งไม่ได้ดังงามและส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของกองทัพสักเท่าใดนัก ความน่าสนใจของภาพยนตร์เรื่องนี้สำหรับผู้วิจัยคือ Kathryn Bigelow ผู้กำกับได้นำอิรักซึ่งเป็นหนึ่งในพื้นที่สงครามที่สหรัฐฯ ส่งกองกำลังเข้าไปบุกกรุกเพื่อจัดการกับกลุ่มก่อการร้ายและโค่นประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซนลงด้วยข้อกล่าวหาว่า ประธานาธิบดีฮุสเซนมีอาวุธร้ายแรงไว้ในความครอบครองและปกครองประชาชนด้วยระบอบเผด็จการมาเป็นฉากในการเล่าเรื่องราว⁹⁰ The Hurt Locker บอกเล่าถึงการทำงานของเจ้าหน้าที่ทหารในสงครามอิรักซึ่งเน้นไปที่การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิดซึ่งเป็นภารกิจเสี่ยงตายในทุกครั้งที่ต้องทำการเก็บกู้ เพราะไม่มีทางรู้เลยว่าจะโชคดีมีชีวิตรอดไปจนถึงครบวาระประจำการหรือไม่ จึงทำให้ผู้ชมได้เห็นอีกมุมหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่และได้เห็นภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ท่ามกลางพื้นที่สงคราม

อย่างไรก็ตาม แม้ภาพยนตร์เรื่องนี้จะสะท้อนภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ทหาร รวมถึงภาพสงครามที่เกิดขึ้นในอิรักแต่กระนั้นเรื่องนี้ก็ไม่ได้ได้รับการสนับสนุนจากเพนตากอนซึ่งการปฏิเสธไม่ได้เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงแรกที่ไปนำเสนอแต่ผ่านการทำงานร่วมกันมาสักระยะแล้ว โดยทางกองทัพให้เหตุผลว่าเนื้อหาบางฉากนั้นไม่เหมาะสมกับเกณฑ์ที่ทางกองทัพตั้งไว้ ทั้งยังไม่สามารถที่จะกำกับเนื้อหาเพื่อควบคุมภาพลักษณ์ให้เป็นไปตามที่ทางเพนตากอนต้องการได้ ซึ่งตัวอย่างเหล่านี้เห็นได้จากในหลายเหตุการณ์ อาทิ ฉากที่ทหารใช้ความรุนแรงกับนักโทษ⁹¹ ฉากที่ทหารเขวี้ยงของใส่รถประชาชนเพื่อให้หลีกเลี่ยงสำหรับการไปเก็บกู้ระเบิด ฉากทหารสูบบุหรี่ดื่มเหล้าคุยกันเสียงดัง หรือฉากที่มีนายทหารคนหนึ่งถามจ่าสิบเอกวิลเลียม เจมส์ ว่าช่องอยู่ตรงไหนเพราะได้ยินมาว่าเจมส์หนีไปเที่ยวช่องมาเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ทำให้เห็นอีกมุมของชีวิตทหารที่มีชีวิตประจำวันเหมือนคนทั่วไปไม่ได้ต้องรักษาภาพลักษณ์ที่ดีอยู่ตลอดเวลาตามที่เพนตากอนต้องการในการนำเสนอออกสู่สายตาคนดู พฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จึงไม่เข้ากับหลักการที่เพนตากอนต้องการใช้ผ่านภาพยนตร์เป็นสื่อในการเผยแพร่ภาพลักษณ์ขององค์กรที่จะต้องนำเสนอแต่ในมุมที่เป็นบวก⁹² และทำให้กลุ่มเยาวชนสนใจมาร่วมงานกับกองทัพ

⁹⁰ John Rielly, "The Bush Administration's Foreign Policy Legacy," *Politique Américaine*, no. 12 (2008): 74, <https://www.cairn.info/revue-politique-americaine-2008-3-page-73.htm>.

⁹¹ "'The Hurt Locker' sets off conflict within military," *seattletimes*, 2010, accessed July 1, 2021, <https://www.seattletimes.com/nation-world/the-hurt-locker-sets-off-conflict-within-military/>.

⁹² Nye Joseph S. Nye Jr., "Soft Power and American Foreign Policy," *Political Science Quarterly* 119, no. 2 (2004): 256, <https://doi.org/10.2307/20202345>.

เพราะหลายฉากแล้วแต่สะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ของทหารผู้ปฏิบัติหน้าที่ทั้งสิ้นที่ต้องเผชิญทั้งความโดดเดี่ยวที่ไกลจากครอบครัว ความกลัวเมื่อต้องเห็นเพื่อนร่วมอาชีพตายขณะปฏิบัติหน้าที่ ความเจ็บปวดใจของจำเจมส์ที่ปกติแสดงออกซึ่งความแข็งแกร่ง มุทะลุ ไม่ฟังใคร เห็นเด็กชาวอิรักที่ตนพูดคุยเล่นด้วยต้องตายเพราะถูกนำมาเป็นระเบิดมนุษย์ และความกดดันเมื่ออยู่ต่อสู้อุปสรรคศัตรูท่ามกลางทะเลทรายอันร้อนระอุและต้องเฝ้าจับตาศัตรูเป็นเวลานาน และยังมีอีกหลายฉากที่เมื่อได้พิจารณาดูแล้วคงจะไม่ส่งเสริมการทำสงครามในอิรักสักเท่าใดนักและอาจเกิดคำถามขึ้นกับคนดูอย่างเช่นผู้วิจัยว่า สงครามอิรักนั้นแท้จริงแล้วทำไปเพื่ออะไร การเข้าไปจัดการกับกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบรวมถึงการกำจัดประธานาธิบดีฮุสเซนสามารถนำความสงบสุขกลับคืนสู่ประชาชนได้จริงหรือหรือเป็นเพียงภาพลวงที่สหรัฐฯ สร้างขึ้นให้ประชาคมโลกรู้สึกหวาดกลัวกับภัยก่อการร้ายโดยการส่งออกและสนับสนุนภาพยนตร์ที่ทำให้ผู้ก่อความไม่สงบดูน่ากลัว (demonize) และจำต้องได้รับการจัดการ และชาวอิรักยินดีกับการเข้ามาของทหารสหรัฐฯ หรือไม่ ซึ่งคำตอบในภาพยนตร์คือไม่ โดยเห็นได้จากฉากที่ชาวอิรักมองมาที่ทหารสหรัฐฯ ด้วยความไม่เป็นมิตร ไม่ไว้วางใจในต้นเรื่อง และเด็กไล่ขว้างก้อนหินใส่ทหารในช่วงท้ายเรื่อง ทั้งยังเกิดเป็นข้อสังเกตขึ้นมาว่า ชีวิตทหารที่เก็บกู้ระเบิดดูแล้วก็ไม่ได้ต่างอะไรจากชาวอิรักที่ต้องรักษาตัวให้อยู่รอดท่ามกลางสงครามที่เกิดขึ้น ภาพต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนสะท้อนถึงชื่อภาพยนตร์ “The Hurt Locker” ทั้งสิ้นที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่จำต้องข่มกลั้นความกลัวไว้ขณะปฏิบัติภารกิจที่ชีวิตเหมือนแขวนไว้อยู่บนเส้นด้ายตลอดเวลา เพราะไม่มีทางรู้เลยว่าภารกิจจะลุล่วงไปได้ด้วยดีทุกครั้งหรือไม่ เพราะหากพลาดนั้นย่อมหมายถึงชีวิตหรือความพิการต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นโดยไม่มีวันที่จะกลับมาเหมือนเดิมเป็นของขวัญตอบแทนการเสียสละเข้ามาปฏิบัติภารกิจเพื่อสนองต่อนโยบายต่อต้านการก่อการร้ายของประธานาธิบดี

อย่างไรก็ตาม ไม่จำเป็นต้องเป็นภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับสงครามหรือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทหารเท่านั้นถึงจะถ่ายทอดให้ผู้ชมได้เห็นถึงภาพสะท้อนและผลพวงจากเหตุการณ์ 9/11 ที่ส่งผลให้เกิดนโยบายต่อต้านการก่อการร้าย ภาพยนตร์สองเรื่องสุดท้ายที่ผู้วิจัยเลือกมานั้นจะเป็นในเชิงสังคมที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับเหตุการณ์ตึก World Trade Center ถล่มสืบเนื่องจากการก่อวินาศกรรม และเป็นสองเรื่องที่ไม่ได้ขอรับการสนับสนุนจากเพนตากอนแต่ที่ผู้วิจัยหยิบยกเข้ามาเนื่องจากทั้งสองเรื่องมีเนื้อหาที่สะท้อนถึงชีวิตของผู้คนในนิวยอร์กในขณะและหลังเกิดเหตุการณ์ 9/11 ซึ่งผู้วิจัยอยากให้เป็นอย่างอื่นอีกหนึ่งภาพสะท้อนที่เรื่องราวดังกล่าวในภาพยนตร์สามารถเป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนและเชื่อมโยงกับนโยบายต่อต้านการก่อการร้ายของประธานาธิบดีบุช นั่นก็คือ World Trade Center (2006) และ 25th Hour (2002)

World Trade Center (2006)

เป็นผลงานการกำกับของ Oliver Stone ซึ่งผลงานของ Stone ในหลายเรื่องที่ผ่านมา มักจะเป็นเรื่องที่สะท้อนเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นทั้งภายในและระหว่างประเทศ โดยภาพยนตร์ของ Stone หลายเรื่องยังก่อให้เกิดเกิดการแลกเปลี่ยนความเห็นหรือถกเถียงกันในสังคมหรือในหมู่ที่รับชมได้ นอกจากนี้ Stone ยังเป็นหนึ่งในผู้กำกับที่เคยได้รับการปฏิเสธการสนับสนุนจากเพนตากอนมาก่อน อย่างเรื่อง Platoon (1986) World Trade Center เป็นภาพยนตร์ที่สร้างโดยอิงจากคำบอกเล่าของผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ที่รอดชีวิตจากเหตุการณ์ตึก World Trade Center ถล่มในวันที่ 11 กันยายน 2001 ภาพยนตร์เรื่องนี้เล่าผ่านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจกลุ่มหนึ่งสังกัดกรมท่า โดยมีหัวหน้าชุดคือ John McLoughlin รับบทโดย Nicolas Cage ที่เข้าปฏิบัติภารกิจช่วยอพยพคนที่ยังติดค้างอยู่ในตึก แต่ที่สุดเกิดเหตุตึกถล่มทำให้เจ้าหน้าที่ในกลุ่มเสียชีวิตไปหลายนายเหลือเพียง John McLoughlin และ Will Jimeno รับบทโดย Michael Peña ที่ยังรอดชีวิตแต่สภาพก็ย่ำแย่เต็มที่จากการโดนเศษซากปูนต่าง ๆ ทับตัวและต้องรอคอยความช่วยเหลือ ปมปัญหาของเรื่องนี้คือ การรักษาสภาพจิตใจของตัวละครอย่าง McLoughlin และ Jimeno ให้สู้เพื่อมีชีวิตรอดระหว่างรอหน่วยกู้ชีพมาช่วยจากการถูกฝังอยู่ในซากที่ตึกถล่ม และระหว่างรอคอยต่างคนต่างนึกถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชีวิตตน และอยากมีชีวิตรอดออกไปเพื่อทำให้ดีขึ้น

ภาพยนตร์เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นว่า เหตุการณ์เครื่องบินพาณิชย์ชนตึก World Trade Center ที่คร่าชีวิตผู้คนเป็นจำนวนมากในครั้งนั้น เป็นเหตุการณ์ที่ไม่มีใครคาดคิดว่าจะเกิดขึ้นมาก่อน และไม่เคยมีการเตรียมแผนรับมือในลักษณะนี้ ซึ่งเห็นได้จากคำพูดของ McLoughlin ที่ตอบเพื่อนร่วมงานในคำถามว่า มีเครื่องมืออะไรพิเศษสำหรับรับมือและจัดการกับเหตุฉุกเฉินในลักษณะนี้บ้างหรือไม่ และคำตอบจาก McLoughlin คือ เราเตรียมพร้อมรับมือกับทุกอย่าง ไม่ว่าจะเปิดระเบิดถล่ม ระเบิดเคมี การถูกโจมตีจากด้านบน แต่ไม่ใช่งานใหญ่ยักษ์ขนาดนี้ นอกจากนี้ ยังทำให้คนดูได้ตระหนักถึงภัยก่อการร้าย ว่าเป็นภัยร้ายแรงและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดการผู้กระทำผิด เห็นได้จากคำพูดของ Dave Karnes เจ้าหน้าที่สังกัดนาวิกโยธิน ที่เข้ามาค้นหาผู้รอดชีวิตจากเหตุการณ์ครั้งนี้ และเป็นผู้ที่พบ McLoughlin และ Jimeno ในซากตึกและเรียกหน่วยช่วยเหลือมาได้สำเร็จ และได้คุยกับโทรศัพท์บอกกับปลายสายว่า “กองทัพต้องการคนที่มีฝีมือในการล้างแค้นกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนี้”⁹³ ซึ่งเป็นการสะท้อนนโยบายต่อต้านการก่อการร้ายของประธานาธิบดีบุชได้เป็นอย่างดีว่า

⁹³ Oliver Stone, "World Trade Center," (United States, August 9, 2006).
<https://www.dailymotion.com/video/x5v9kov>.

เหตุการณ์ครั้งนี้เพนตากอนจำเป็นต้องเข้าไปจัดการและไล่ล่าผู้ที่บงการ เพื่อทวงคืนความยุติธรรมให้กับคนในชาติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ข้างต้นว่า การสื่อความคิดผ่านภาพยนตร์เป็นเหมือนการส่งข้อมูลเชิงจิตวิทยาให้ผู้รับชมรู้สึกคล้อยตาม และเกิดความรู้สึกร่วมไปกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์ World Trade Center จึงเป็นเหมือนการตอกย้ำผู้ชมว่าสงครามต่อต้านการก่อการร้ายนั้นเป็นวาระสำคัญที่สหรัฐฯ ต้องกระทำ เนื่องจากผู้ชมได้เห็นภาพความสูญเสียและเสียชีวิตครั้งใหญ่ผ่านการดำเนินเรื่องของตัวละคร

25th Hour (2002)

เป็นผลงานการกำกับของ Spike Lee โดยเป็นภาพยนตร์ที่ดัดแปลงมาจากงานเขียนของ David Benioff โดย 25th Hour เป็นเรื่องราวของ Monty Brogan รับบทโดย Edward Norton ชายผู้ค้ายาที่เหลืออิสรภาพเพียงแค่อีก 1 วันก่อนที่จะต้องถูกจองจำเป็นเวลา 7 ปีในข้อหาเมียเสพติดไว้ในความครอบครอง Monty จึงเลือกใช้เวลาที่เหลือกับคนที่ตนรักและไว้อ้อนได้แก่ พ่อ เพื่อน และแฟน เรื่องราวอาจจะดูเหมือนเรียบง่ายที่แค่ชายคนหนึ่งต้องการใช้เวลาที่เหลืออยู่ให้มีค่ามากที่สุดก่อนที่จะสิ้นสุดอิสรภาพ แต่ Lee ผู้กำกับได้ทำให้ภาพยนตร์ดูมีอะไรมากขึ้นด้วยการใส่ฉากของพื้นที่ที่เกิดเหตุ 9/11 เข้าไปด้วย⁹⁴ โดยได้นำซากปรักหักพังของตึก World Trade Center ที่โดนโจมตีจากผู้ก่อการร้ายและสร้างความหวาดกลัวและความรู้สึกไม่ปลอดภัยให้กับพลเมือง รวมถึงการประกาศตามหาคนหายที่มีเป็นจำนวนมากจากเหตุการณ์ตึกถล่ม เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเล่าเรื่องราวของตัวละครซึ่งสะท้อนถึงชีวิตของ Monty ที่กำลังเผชิญกับความสับสนวุ่นวายภายในใจต่อเรื่องราวที่เกิดขึ้นและความกลัวที่จะต้องถูกจองจำอย่างยาวนาน โดยปมปัญหาของเรื่องนี้คือ การจัดการกับสภาพจิตใจของ Monty เมื่อตระหนักว่าอิสรภาพของตนกำลังจะสิ้นสุดลงในไม่ช้าและรู้สึกเสียใจต่อเรื่องราวที่ตัวเองเป็นคนกระทำนำพาให้ตนเองต้องมาอยู่ในจุดนี้ แต่ท้ายที่สุด Monty ก็ต้องยอมรับความจริง เดินหน้าเข้าสู่กระบวนการทางกฎหมาย เปรียบได้กับชีวิตของคนสหรัฐฯ โดยเฉพาะชาวนิวเจอร์คที่แม้จะเพิ่งผ่านความสูญเสียครั้งใหญ่ ทั้งจากความเสียหายจากเหตุเครื่องบินพุ่งชนก็ยังคงหลงเหลือให้เห็นอยู่ แต่กระนั้นก็ต้องเดินหน้าดำเนินวิถีชีวิตต่อไป และหวังว่าความสงบสุขจะกลับมาได้เหมือนเดิม ดังเช่นที่ Monty วาดภาพฝันตามที่พ่อของเขาได้พูดถึงอีกแนวทางว่าหรือจะหลบหนีไปให้ไกลจากเมืองนิวเจอร์คแล้วไปเริ่มต้นชีวิตใหม่ในเมืองที่ไม่มีใครรู้จัก เมืองที่จะเป็นที่พักพิง และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข แต่อนิจจาอย่างไรเสียที่สุดแล้วทุกคนต้องกลับมาสู่โลกความจริง

⁹⁴ "25TH HOUR is Spike Lee's Unheralded Masterpiece," TRIBECA NEWS, 2013, accessed August 8, 2021, <https://tribecafilm.com/news/25th-hour-spike-lee-september-11>.

นั่นก็คือ ดำเนินชีวิตของตัวเองต่อไป รวมถึง Monty ก็ต้องกลับมาเผชิญกับความจริงว่าอิสรภาพของเขา กำลังจะถูกปิดตายลงไม่ช้า ทำได้เพียงรอวันที่จะได้โอบรับอีกครั้งเมื่อกำหนดโทษสิ้นสุดลง

แม้ฝันร้ายจากเหตุการณ์ 9/11 จะยังปรากฏให้เห็นผ่านซากปรักหักพังของตึก World Trade Center และการประกาศตามหาคนหายตามทีต่าง ๆ ในเมืองนิวยอร์กที่ยังคงสร้างความหดหู่และความโกรธแค้นให้กับผู้คนผ่านการแสดงความรู้สึกของตัวละครอย่าง Monty ในฉากที่พูดต่อหน้ากระจกในห้องน้ำและกล่าวโทษบุคคลทั้งหลายรวมถึงเหตุวินาศกรรมที่เกิดขึ้นที่มีส่วนทำให้ชีวิตเขาต้องเดินทางมาถึงจุดนี้ แต่กระนั้นชีวิตของชาวเมืองนิวยอร์กและ Monty จะยังคงต้องดำเนินต่อไปแม้ภายในใจจะยังคงไม่ลืมต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม จากเรื่องราวในข้างต้นได้สะท้อนให้เห็นว่าถึงแม้เหตุการณ์ 9/11 จะผ่านพ้นไป แต่ความโกรธแค้นต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นยังคงมีอยู่ในจิตใจของชาวเมืองนิวยอร์ก ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจที่เสียงส่วนใหญ่ของชาวอเมริกันสนับสนุนการทำสงครามต่อต้านการก่อการร้ายของประธานาธิบดีบุช⁹⁵ เพราะยังเป็นภาพจำติดตาและฝังอยู่ในใจลึก ๆ ของประชาชน จึงกล่าวได้ว่าแม้ 25th Hour จะไม่ได้มีเพนตากอนเข้ามาเกี่ยวข้อง หรือมีเนื้อหาสะท้อนการทำสงครามต่อต้านผู้ก่อการร้าย แต่กระนั้นก็เป็นภาพยนตร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความโหดร้ายของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านซากปรักหักพังของตึก และความรู้สึกของตัวละคร จึงเป็นอีกเรื่องที่ตอกย้ำและสนับสนุนการดำเนินนโยบายต่อต้านการก่อการร้ายของรัฐ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁹⁵ Kellner, "9/11, Spectacles of Terror, and Media Manipulation," 44.

บทที่ 4

บทสรุป

นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันภาพยนตร์ล้วนแล้วแต่มีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือทางการเมืองของหน่วยงานรัฐทั้งสิ้นโดยเฉพาะเพนตากอนที่ต่างก็เกื้อหนุนกันมาโดยตลอด โดยการเข้าไปข้องเกี่ยวนั้นเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดที่รัฐให้ความสำคัญในแต่ละช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์สำคัญ รวมถึงใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อในการเผยแพร่ภาพลักษณ์ขององค์กร จึงก่อเกิดเป็น กลุ่มอุตสาหกรรมบันเทิงทางทหารขึ้น (Military-Entertainment Complex) นอกจากนี้ เมื่อลองพิจารณาถึงไปถึงแนวภาพยนตร์ประเภทสงครามจะพบว่ามียี่สิบหนึ่งตัวแสดงเข้ามาเกี่ยวข้อง นั่นก็คือ กลุ่มอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างบริษัทผลิตอาวุธ เกิดเป็นความสัมพันธ์ที่ทุกฝ่ายต่างสมประโยชน์จากการสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยสำหรับเพนตากอนนั้นภาพยนตร์ฮอลลีวูดเป็นเครื่องมือในการบรรลุเป้าหมายที่ตนตั้งไว้ได้อย่างแนบเนียนโดยเฉพาะในเรื่องของการดำเนินนโยบายที่สหรัฐฯ ให้ความสำคัญในแต่ละช่วงเวลาอย่างในช่วงหลังเกิดเหตุ 9/11 นโยบายจะเน้นไปที่การต่อต้านการก่อการร้ายทำให้ภาพยนตร์ในช่วงเวลาดังกล่าวจะเน้นไปที่การทำสงคราม การส่งทหารออกไปปฏิบัติการในพื้นที่สงครามต่าง ๆ เพื่อกำจัดผู้ก่อความไม่สงบ รวมถึงซูเปอร์ฮีโร่ที่มีอำนาจพิเศษเหนือคนทั่วไป มาจัดการกับกลุ่มคนร้ายอย่างในเรื่อง Iron Man ที่ Tony Stark ในร่างของ Iron Man บุกเดี่ยวในการไปทำลายที่หลบซ่อนของศัตรูในอัฟกานิสถานและช่วยชีวิตชาวบ้านให้รอดพ้นจากการถูกบุกทำร้าย โดยซูเปอร์ฮีโร่ดังกล่าวเปรียบเสมือนตัวแทนของสหรัฐฯ ในการเข้าไปปฏิบัติการทางทหารในพื้นที่ที่มีกลุ่มก่อการร้ายซ่อนตัวอยู่ซึ่งเป็นไปตามนโยบายต่อต้านการก่อการร้ายของประธานาธิบดีบุช และในเรื่อง Iron Man นี้เองที่ยังทำให้ผู้ชมอย่างผู้วิจัยได้เห็นถึงอีกหนึ่งความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างกองทัพและบริษัทผลิตอาวุธ หรือที่เรียกว่า กลุ่มอุตสาหกรรมทหาร (Military-Industrial Complex) ที่ต่างฝ่ายดูจะเกื้อหนุนงานซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่ประธานาธิบดี Dwight Eisenhower ได้เคยกล่าวเตือนไว้ในสปีชอำลาตำแหน่งว่าเป็นหนึ่งในภัยคุกคามประเทศของสหรัฐฯ⁹⁶ เนื่องจากความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายนี้มีผลต่อการดำเนินหรือการวางนโยบายของรัฐบาล โดยเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ในลักษณะสามฝ่าย คือ กลุ่มทุนสนับสนุนฝ่ายการเมืองให้การเมืองอนุมัติงบประมาณทางทหาร เมื่อจบผ่านก็นำเงินกลับไปซื้ออาวุธ⁹⁷

นอกจากภาพยนตร์จะเป็นประโยชน์ต่อเพนตากอนในการดำเนินนโยบายแล้ว เพนตากอนยังสามารถใช้ภาพยนตร์ในการเผยแพร่ภาพลักษณ์ขององค์กร รวมถึงชักชวนกลุ่มเยาวชนให้หันมาสนใจ

⁹⁶ Mirrlees, "The Military Industrial Entertainment Complex," 3.

⁹⁷ Kaempf, "'A Relationship of Mutual Exploitation': The Evolving Ties Between the Pentagon, Hollywood, and the Commercial Gaming Sector," 543.

ร่วมงานกับกองทัพมากขึ้นเช่นกันผ่านการเข้าไปมีบทบาทในการผลิตภาพยนตร์ทั้งในส่วนของการวางโครงเนื้อหาที่จะต้องแฝงไปด้วยการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เป็นไปด้วยความเข้มแข็งไม่ย่อท้อต่อความลำบากและไม่หวั่นเกรงต่อศัตรูทุกรูปแบบแม้ศัตรูที่ต้องเผชิญจะไม่ใช่มนุษย์ก็ตามอย่างในเรื่อง Transformers นอกจากนี้ การให้ยืมสถานที่ถ่ายทำอย่างในตึกเพนตากอน ฐานทัพในรัฐต่าง ๆ การสนับสนุนกำลังคน รวมถึงยุทธโศภนที่แสดงให้เห็นถึงการทำงานจริง ๆ ของกองทัพ⁹⁸ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีส่วนช่วยในการบรรลุเป้าหมายของเพนตากอนทั้งสิ้นโดยสามารถทำได้ผ่านการดูภาพยนตร์ในเวลาไม่กี่ชั่วโมงเท่านั้น ทั้งยังเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงคนดูได้หลายพื้นที่ทั่วทุกมุมโลก และทุกช่วงอายุ กล่าวได้ว่า ภาพยนตร์ฮอลลีวูดเป็นเครื่องมืออันทรงพลังที่เพนตากอนได้เล็งเห็นถึงประโยชน์มาอย่างยาวนาน และยังเป็นสื่อสะท้อนฉายภาพบริบททางการเมืองที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาเช่นเดียวกัน โดยสิ่งที่ทางทีมผู้สร้างได้กลับคืนมาจากการยินยอมให้เพนตากอนสามารถปรับบทได้คือ รายได้มหาศาลจากการฉายภาพยนตร์อย่างเรื่อง Transformers สามารถทำรายได้จากทั่วโลกสูงถึงกว่า 700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ⁹⁹ เหล่านี้ล้วนเป็น “ความสัมพันธ์ต่างตอบแทน” ที่ทั้งสองฝ่ายต่างยินดีจากการได้ทำงานร่วมกัน

อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่ภาพยนตร์ทุกเรื่องจะนำเสนอแต่ด้านดีในการทำงานของเพนตากอน ภาพยนตร์ที่เกิดขึ้นหลังเหตุการณ์ 9/11 หลายเรื่องได้ตีแผ่ความจริงอีกด้านของผลจากการเข้าไปปฏิบัติการทางทหารที่สหรัฐฯ อ้างว่าเพื่อนำความสงบมาสู่คนในประเทศนั้น รวมถึงตีแผ่การทำงานของเจ้าหน้าที่ทหารในสมรภูมิรบที่เต็มไปด้วยความกดดัน ความเหนื่อยล้า และความไม่แน่นอนของชีวิตที่อาจจะตายได้ทุกเมื่อหากมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นขณะปฏิบัติหน้าที่อย่างเรื่องราวใน The Hurt Locker ที่ไม่เพียงแต่จะสะท้อนความรู้สึกของทหารที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสมรภูมิแล้วเท่านั้น แต่ยังเผยให้เห็นถึงความรู้สึกของคนท้องถิ่นที่มีต่อการเข้ามาของทหารสหรัฐฯ ที่ไม่ได้รู้สึกยินดีถึงการเข้ามาปฏิบัติการเท่าใดนัก เพราะที่สุดแล้วก็ไม้อาจนำความสงบมาได้อย่างถาวรเหตุระเบิดยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทหารที่เสียชีวิตถูกแทนที่ด้วยทหารใหม่ที่ถูกส่งมาวนเวียนไปมา แต่สุดท้ายแล้วก็ยังไม่สามารถจัดการกับกลุ่มก่อการร้ายได้อย่างสมบูรณ์ จึงเกิดเป็นคำถามว่าการเข้าไปทำสงครามนั้นเป็นไปเพื่อความสงบสุขของทั้งคนในพื้นที่และของคนอเมริกันจริง ๆ หรือ อย่างไรก็ตาม แม้ภาพยนตร์เรื่อง The Hurt Locker จะมีภาพการทำงานของทหารที่ไม่ได้เป็นที่ถูกใจเพนตากอนสักเท่าไรนัก แต่กระนั้นเพนตากอนก็ไม่สามารถสั่งห้ามไม่ให้ลงจอฉายได้ เพราะนับแต่อดีตมีภาพยนตร์หลายเรื่องที่เพนตากอนปฏิเสธแต่ทาง

⁹⁸ Simmons, "'Transformers' Put Airmen, Aircraft on Big Screen."

⁹⁹ "Transformers."

ทีมผู้สร้างก็ยังคงดำเนินการถ่ายทำต่อไปได้¹⁰⁰ สิ่งที่เพนตากอนทำได้คือ ปฏิเสธการสนับสนุน แล้วทำภาพยนตร์ที่ตนเข้าไปมีส่วนร่วมให้ออกมาตรงตามวัตถุประสงค์ของตนมากที่สุด จึงอยู่ที่ผู้ชมว่ามีความรับรู้มากน้อยเพียงใดว่าภาพยนตร์ที่ตนกำลังรับชมนั้นมีหน่วยงานของรัฐอย่างเพนตากอนเข้ามาร่วมด้วย กล่าวได้ว่า The Hurt Locker เป็นภาพยนตร์ที่วิพากษ์การดำเนินนโยบายและการทำงานของเจ้าหน้าที่ทหารที่ปฏิบัติการกิจนอกประเทศ ขณะที่ World Trade Center และ 25th Hour เป็นเหมือนภาพสะท้อนบริบททางสังคมของเมืองนิวยอร์ก และชีวิตผู้คนหลังเกิดเหตุการณ์ 9/11 ที่เต็มไปด้วยความหดหู่และความสูญเสียคนที่รักจากเหตุการณ์ไม่คาดฝันในครั้งนี้ นอกจากนี้ ยังคงมีวันหลงจากเหตุการณ์ดังกล่าวให้เห็นอยู่จากการเล่าเรื่องที่มีฉายให้เห็นภาพถึงการประกาศคนหายตามทางภาพของซากปรักหักพังของตึก World Trade Center ที่ยังคงเก็บกวาดไม่เสร็จสิ้น การประณามโອชามา บินลาเดน ผู้ที่อยู่เบื้องหลังเหตุการณ์ 9/11 จาก Monty และ Frank เหล่านี้ล้วนทำให้เห็นว่าแท้จริงแล้วความรู้สึก ลึก ๆ ของชาวเมืองต้องการให้รัฐหาทางโต้ตอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งในส่วนนี้ได้ถูกแสดงออกมาผ่านภาพยนตร์แนวสงครามดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นและด้วยพลังของภาพยนตร์จึงทำให้แทบจะไม่มีเสียงคัดค้านต่อนโยบายต่อต้านการก่อการร้ายของประธานาธิบดีบุชทั้งหมดนี้จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ว่า ภาพยนตร์มีส่วนช่วยในการตอกย้ำให้ผู้ชมรู้สึกว่สิ่งที่สหรัฐฯ กำลังดำเนินการในด้านต่าง ๆ นั้นถูกต้องและชอบธรรม โดยหลังเกิดเหตุการณ์ 9/11 ไม่นานสงครามในอัฟกานิสถานก็เริ่มเปิดฉากขึ้น และเป็นสงครามที่กินเวลายาวนานมาเกือบ 20 ปี¹⁰¹ เป็นสงครามที่ทำยที่สุดแล้วก็สร้างความสูญเสียให้กับสหรัฐฯ อยู่ไม่น้อยเช่นเดียวกัน

สำหรับผู้วิจัยฮอลลีวูดเปรียบเหมือนเหรียญสองด้านโดยด้านหนึ่งมีส่วนช่วยในการสร้างความชอบธรรมและสร้างความคล้อยตามของประชาชนต่อปฏิบัติการทางทหารของเพนตากอนจากการรับรู้ผ่านภาพยนตร์ที่เพนตากอนให้การสนับสนุน เป็นอำนาจละมุนที่ไม่จำเป็นต้องใช้กำลังบังคับให้อีกฝ่ายเห็นชอบในสิ่งที่ตนทำ¹⁰² แต่เป็นการใช้จิตวิทยาในการชักนำแนวคิดให้ผู้รู้สึกเชื่อตามในข้อมูลที่ภาพยนตร์ส่งออกมา¹⁰³ อย่างไรก็ตาม ในอีกด้านก็เป็นเครื่องมือที่ตีแผ่อีกมุมของการทำงานของ

¹⁰⁰ "Backed by the Pentagon," tvtropes, accessed July 11, 2021, <https://tvtropes.org/pmwiki/pmwiki.php/Main/BackedByThePentagon>.

¹⁰¹ "White House pushes for 'orderly' withdrawal from Afghanistan by 9/11 anniversary, US definitely missing May 1 deadline," RT, 2021, accessed September 1, 2021, <https://www.rt.com/usa/520951-biden-afghanistan-withdrawal-taliban/>.

¹⁰² Nye Jr., "Soft Power and American Foreign Policy," 256.

¹⁰³ Aydemir, "Use of Hollywood as a Soft Power Tool in Foreign Policy Strategy of the United States of America," 82.

เจ้าหน้าที่ และความรู้สึกของคนในพื้นที่ว่าคิดเห็นอย่างไรจากการที่สหรัฐฯ ส่งกองกำลังเข้าไปในประเทศของตนเช่นเดียวกัน รวมถึงเป็นภาพสะท้อนชีวิตผู้คนต่อเหตุการณ์ 9/11 ผ่านการเล่าเรื่องของตัวละครในวิถีต่าง ๆ

บรรณานุกรม

- "About." U.S. Department of Defense, accessed March 18, 2021, <https://www.defense.gov/Our-Story/>.
- "About Lockheed Martin." lockheedmartin, accessed July 2, 2021, <https://www.lockheedmartin.com/en-us/who-we-are.html>.
- "Hollywood and the War Machine." Aljazeera, 2012, accessed May 26, 2021, <https://www.aljazeera.com/program/empire/2012/8/9/hollywood-and-the-war-machine>.
- "Apogee Awards." theapogeefoundation, accessed July 2, 2021, <http://www.apogeefoundation.org/awards/>.
- Aydemir, Emrah. "Use of Hollywood as a Soft Power Tool in Foreign Policy Strategy of the United States of America." *International Journal of Humanities and Social Science Invention* 6, no. 11 (2017): 79-83.
- "Backed by the Pentagon." tvtropes, accessed July 11, 2021, <https://tvtropes.org/pmwiki/pmwiki.php/Main/BackedByThePentagon>.
- Bay, Michael. "Transformers." 143 minutes. United States: Paramount Pictures, 2007. <https://www7.nungsub.com/transformers-2007-%E0%B8%A1%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B9%80%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%81/>.
- "The Pentagon's Man in Hollywood: I'm a Eunuch." newrepublic, 2012, accessed June 28, 2021, <https://newrepublic.com/article/111366/the-pentagons-man-in-hollywood-im-eunuch>.
- "The Berlin Wall Falls and Ussr Dissolves." Office of the Historian, Department of State, accessed August 24, 2021, <https://history.state.gov/departmenthistory/short-history/berlinwall>.
- Dodds, Klaus. "Popular Geopolitics and War on Terror." In *Popular Culture and World Politics: Theories, Methods, Pedagogies*, edited by Federica Caso and Caitlin Hamilton, 51-62. Bristol: E-international Publishing, 2015.
- "Transformers Movie Spotlights Force Protection's Buffalo Mine-Removal Vehicle." digitalengineering, 2007, accessed June 29, 2021, <https://www.digitalengineering247.com/article/transformers-movie-spotlights-force-protections-buffalo-mine-removal-vehicle>.
- "20 Years in Afghanistan: Was It Worth It?" BBC, 2021, accessed July 2, 2021, <https://www.bbc.com/news/world-asia-56770570>.
- Guttmann, Allen. "Protest against the War in Vietnam." *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* 382, no. 57 (1969): 56-63.

<https://www.jstor.org/stable/pdf/1037114.pdf?refreqid=excelsior%3A0f691af6292785e87818d0a91060a0b8>.

- Herring, George C. "The Cold War and Vietnam ". *OHA Magazine of History* 18, no. 5 (2004): 18-21. https://www.jstor.org/stable/pdf/25163717.pdf?ab_segments=0%2F5770%2Ftest&refreqid=fastly-default%3A9d223ac5a8620b8517604a6bf92e90ce
- "September 11 Attacks: What Happened That Day and After." BBC, 2021, accessed August 24, 2021, <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-57698668>.
- "The Hurt Locker' Sets Off Conflict within Military." *seattletimes*, 2010, accessed July 1, 2021, <https://www.seattletimes.com/nation-world/the-hurt-locker-sets-off-conflict-within-military/>.
- Jr., Joseph S. Nye. "Soft Power and American Foreign Policy." *Political Science Quarterly* 119, no. 2 (2004): 255-70. <https://doi.org/10.2307/20202345>.
- Kaempf, Sebastian. "'a Relationship of Mutual Exploitation': The Evolving Ties between the Pentagon, Hollywood, and the Commercial Gaming Sector." *Social Identities* 25, no. 4 (2019): 542-58. <https://doi.org/10.1080/13504630.2018.1514151>.
- Kellner, Douglas. "9/11, Spectacles of Terror, and Media Manipulation." *Critical Discourse Studies* 1, no. 1 (2006): 41-64. <https://doi.org/10.1080/17405900410001674515>.
- . *Cinema Wars: Hollywood Film and Politics in the Bush-Cheney Era* West Sussex: Blackwell Publishing, 2010.
- "25th Hour Is Spike Lee's Unheralded Masterpiece." *TRIBECA NEWS*, 2013, accessed August 8, 2021, <https://tribecafilm.com/news/25th-hour-spike-lee-september-11>.
- Leffler, Melvyn. "9/11 in Retrospect: George W. Bush's Grand Strategy, Reconsidered." *Council on Foreign Relations* 90, no. 5 (2011): 33-44. <https://www.jstor.org/stable/23041774>.
- Lisle, Debbie. "How Do We Find out What's Going on in the World? ." Chap. 8 In *Global Politics: A New Introduction*, edited by Jenny Edkins and Maja Zehfuss, 154-75. Oxon: Routledge, 2014.
- "Lockheed Martin at the Movie." *lockheedmartin*, accessed June 29, 2021, <https://www.lockheedmartin.com/en-us/news/features/history/movie.html>.
- Löfflmann, Georg. "Hollywood, the Pentagon, and the Cinematic Production of National Security." *Critical Studies on Security* 1, no. 3 (2013): 280-94. <https://doi.org/10.1080/21624887.2013.820015>.
- "White House Pushes for 'Orderly' Withdrawal from Afghanistan by 9/11 Anniversary, US Definitely Missing May 1 Deadline." *RT*, 2021, accessed September 1, 2021, <https://www.rt.com/usa/520951-biden-afghanistan-withdrawal-taliban/>.
- Mirrlees, Tanner. "The Military Industrial Entertainment Complex." In *The Palgrave Encyclopedia of Imperialism and Anti-Imperialism* edited by Immanuel Ness and Zak

- Cope. London: Palgrave Macmillan, 2020.
- Moody, Paul. "Embassy Cinema: What Wikileaks Reveals About Us State Support for Hollywood." *Media, Culture & Society* 39, no. 7 (2017): 1063-77.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1177/0163443716686673>.
- . "U.S. Embassy Support for Hollywood's Global Dominance: Cultural Imperialism Redux." *International Journal of Communication* 11 (2017): 2912-25.
- "The War in Afghanistan: America's Longest Conflict in Photos." *thewashingtonpost*, 2021, accessed July 2, 2021,
<https://www.washingtonpost.com/world/interactive/2021/afghanistan-war-photos/>.
- "The Pentagon and the World's Biggest Film Franchises." *spyculture*, accessed July 9, 2021,
<https://www.spyculture.com/the-pentagon-and-the-worlds-biggest-film-franchises/>.
- "Shoot 'Em up, Blow 'Em Up." *ChicagoTribune*, 2011, accessed July 8, 2021,
<https://www.chicagotribune.com/entertainment/movies/sc-ent-0907-911-transformers-20110910-column.html>.
- Rielly, John. "The Bush Administration's Foreign Policy Legacy." *Politique Américaine*, no. 12 (2008): 73-86. <https://www.cairn.info/revue-politique-americaine-2008-3-page-73.htm>.
- Robb, David L. *Operation Hollywood: How the Pentagon Shapes and Censors the Movies*. New York: Prometheus Books, 2004.
- "The Us Military Storm Hollywood." *theguardian*, 2009, accessed June 28, 2021,
<https://www.theguardian.com/film/2009/jul/06/us-military-hollywood>.
- Scott, Ian. *American Politics in Hollywood Film*. Hollywood and America in the New Foreign Policy Era. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2011.
<http://www.jstor.com/stable/10.3366/j.ctt1g0b3nb.11>.
- Serdouk, Ali. "Hollywood, American Politics, and Terrorism: When Art Turns into a Political Tool." *Arab Studies Quarterly* 43, no. 1 (2021): 26-37.
<https://www.jstor.org/stable/10.13169/arabstudquar.43.1.0026>.
- "'Transformers' Put Airmen, Aircraft on Big Screen." *Air Force News Agency*, 2007, accessed June 27, 2021, <https://www.af.mil/News/Article-Display/Article/126378/transformers-put-airmen-aircraft-on-big-screen/>.
- Stone, Oliver. "World Trade Center." 129 minutes. United States, August 9, 2006.
<https://www.dailymotion.com/video/x5v9kov>.
- "Hollywood and the Pentagon: A Relationship of Mutual Exploitation." *Aljazeera*, 2014, accessed June 28, 2021, <http://america.aljazeera.com/articles/2014/7/29/hollywood-and-the-pentagon-relationship-of-mutual-exploitation.html>.
- "To Tap into the Military's Arsenal, Hollywood Needs the Pentagon's Blessing." *USO*, 2015, accessed May 28, 2021, <https://www.uso.org/stories/105-to-tap-into-the-military-s-arsenal-hollywood-needs-the-pentagon-s-blessing>.

"Transcript of President Bush's Address." CNN, 2001, accessed July 2, 2021,
<http://edition.cnn.com/2001/US/09/20/gen.bush.transcript/>.

"Transformers." Box Office Mojo by IMDbPro, accessed June 30, 2021,
<https://www.boxofficemojo.com/release/rl3010954753/>.

"One Man in the Department of Defense Controls All of Hollywood's Access to the Military."
businessinsider, 2014, accessed May 28, 2021, <https://www.businessinsider.com/phil-strub-controls-hollywoods-military-access-2014-3>.

Yahuda, Michael. *The International Politics of the Asia-Pacific* Oxon: Routledge, 2019.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวนุศรดา เดชทรัพย์
วัน เดือน ปี เกิด	2 มิถุนายน 2535
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต ภาควิชาภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ที่อยู่ปัจจุบัน	233 ถนนบางบอน 3 เขตบางบอน แขวงบางบอน กรุงเทพมหานคร 10150

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY